

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מזרח חדש (אוי קלט)
עיתון יומי בלתי משלמי בשפה העברית
העורך: ד"ר א. מרטון מאחראי: דוד ש'
המרייל: מורה חוש בע"מ ת"מ רח הנגב 11

KLIL BVFOLYAM שנה מב
Főszerkesztő: Dr. MARTON ERNO
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
CHONDEZSO - Kiadó: Mizrach
Chadás Ltd., Tel-Aviv, Hanegev 11. sz.
(voit Schlesinger) 11. sz. Telefon: 31677.

Ben Gurion kívánsága:

A Szovjetunió is garantálja a közelkeleti békét

John Diefenbaker és Dávid Ben-Gurion közös nyilatkozatban a meglévő határok biztosítását kéri — Dávid Ben-Gurion befejezte kanadai látogatását és ma indul New-Yorkba

Montreal, (IFP, Reuter, UPI, STA). — „Izrael szívesen venné, ha a Szovjetunió a nyugati hatalmakkal együtt nyilatkozatot adna ki a közelkeleti béke fenntartásáról — annak ellenére, hogy Moszkva szoros kapcsolatokat tart fenn az Egyesült Arab Köztársasággal. Ha a keleti és nyugati hatalmak egyaránt közlik, hogy támogatják valamennyi közelkeleti állam területi épségének és függetlenségének fenntartását, ez lényegesen hozzájárulna a legutóbb ismét fokozódó közelkeleti feszültség csökkentéséhez.” — mondotta Ben-Gurion miniszterelnök Montrealban tartott sajtókonferenciáján.

Pénteken Ottawában Ben Gurion és Diefenbaker miniszterelnök hivatalos tárgyalásai befejeztével közös nyilatkozatot adtak ki, amelyben leszögezik, hogy „az arab-izraeli viszály megoldásánál tekintetbe kell venni mindegyik közelkeleti állam jogát arra, hogy békében és biztonságban éljen.” A nyilatkozat azt is megállapítja, hogy az általános nemzetközi feszültség csökkentése elő fogja segíteni a közelkeleti béke fenntartását is. A két miniszterelnök kiemelte az UNO fontos szerepét a béke fenntartásában azokon a területeken, ahol viszályok uralkodnak és azon reményüknek adtak kifejezést, hogy az UNO valamennyi tagja segíteni fogja az ENSZ-t ezen fontos feladatának teljesítésében. Ben Gurion kiemelte, hogy Izraelnek különös nehézségei vannak azért, mert az arabokkal való viszályt még nem rendezték az UNO aipokmányának szelvényében, de bízik benne, hogy végül mégis csak létrejön a béke.

Mindkét miniszterelnök rendkívül fontosnak tartja a fejletlen államok technikai és gazdasági segélyezését. A megbeszélések a nemzetközi problémák hozszo sorára terjedtek ki. Többek között a leszerelésről, Kongóról s más problémákról folytak tárgyalások.

DIEFENBAKER DICSERI BEN GURION
Diefenbaker kívánságára az eredetileg tervezett két megbeszélés helyett, három tárgyalást folytatott a két miniszterelnök. Diefenbaker különös érdeklődéssel hallgatta Ben Gurion fejtegetéseit Afrikáról és az Izrael által Afrikának nyújtott segélyről. A kanadai miniszterelnök erős havazás közepette, fagyos időben, igen melegen búcsúztatta Ben Guriont péntek reggel Ottawai repterén, amikor elindult Quebecbe. Ezután a körülálló újságíróknak azt mondta: „Ben Gurion csodálatos ember, nagyon éber, nagyon okos és nagyon udvarias”. Diefenbaker hozzáfűzte, hogy Ben Gurion személyisége formában sem kért Kanadától fegyverkezési segélyt.

Quebecben John Lesage tartományi elnök fogadta Ben Guriont, akinek tiszteletére díszvendéget adott. A miniszterelnök meglátogatta a polgármestert és a helyi zsidó intézményeket. Erdelődését különösen az keltette fel, hogy a tartományi kormányban külön ifjúsági minisztériuma van. Délután Ben Gurion Montrealba repült, ahol a szombatot pihenéssel töltötte.

A miniszterelnök fagyos szélben érkezett Montreal repterére, ahol Jákov Herzog nagykövet, Eliav főkonzul, John Drapeau polgármester, Hirschorn főrabbi és — a látogatás megajánlójára — a híres kanadai lovasrendőrség díszszázada várta. A reptér épületének nagy erkélyét zsúfolásig megtöltötték a helybeli zsidók és az izraeli zászlókat lengető zsidó gyerekek. Ben Gurion a város hátsó részébe hajtott, ahol a polgármester díszfogadást rendezett tiszteletére, amelyen a miniszterelnök franciául és angolul mondott üdvözlő beszédet.

res kanadai lovasrendőrség díszszázada várta. A reptér épületének nagy erkélyét zsúfolásig megtöltötték a helybeli zsidók és az izraeli zászlókat lengető zsidó gyerekek. Ben Gurion a város hátsó részébe hajtott, ahol a polgármester díszfogadást rendezett tiszteletére, amelyen a miniszterelnök franciául és angolul mondott üdvözlő beszédet.

— Nem tartja magát túl öregnek ahhoz, hogy 74 éves korában az állam élén álljon?
— Ismerek magamnál fiatalabb embereket, akikre nem bízom rá az ügyek vezetését.
— Két tart a legmegfelelőbb embernek arra, hogy elvállalja a miniszterelnökséget?
— Izraelben nem létezik örökös vezető. Egyelőre (Folytatás a 8-ik oldalon)

A KÉRDÉSEK PERGŐTÜZÉBEN

Ezután került sor a sajtófogadásra az izraeli konzulátus épületében, ahol Ben Gurion egy óra hosszútávú hangulatlan állta az 50 újságíró kérdésének pergőtűzét. Kijelentette, hogy mindenképp azert jött, mert meg akarja nyerni Kanada támogatását a közelkeleti béke ügyé számára, miután Kanada fontos szerepet játszik a nemzetközi porondon. Ő maga nem tárgyal kereskedelmi ügyekről Diefenbaker miniszterelnökkel, de Pinchász Szapir miniszter párhuzamosan

Uj fejezet az Eichmann-perben

Gyilkosság a rózsadombi Aschner villában

Gordon Ábrahám elmondotta, hogyan vert agyon Adolf Eichmann egy Salamon nevű zsidó fiút

Jeruzsálem (Az Uj Kelet kiküldött munkatársától). — Egy 17 év körüli kárpátaljai zsidófiú brutális meggyilkolásának története állott az Eichmann-per péntek délelőti tárgyalásának központjában.

Ez a gyilkosság — egy a hatmillió közül — büntügyi szempontból különleges jelentőséggel bír, mert ez az egyetlen eset, amelyben Adolf Eichmannnal szembe fordították, hogy saját kezével ölte meg egyik áldozatát.

Az eset 1944 májusában Aschner Lipót, az újpesti Tungram-gyár tulajdonosának rózsadombi villájában történt, amelyet Eichmann budapesti tartózkodása alatt kisajátított magának. A tanu Ábrahám Gordon, budapesti születésű, 34 éves éjláti lakos, a Timnai Rézművek őrségének felügyelője. 15 fiatal munkaszolgálatos társával a villa kertjében gödröket ásott (valószínűleg légvédelmi állásokat akartak építeni) és a munkálatok már több hete folytak egy Kolbach nevű zsidó mérnök felügyelete alatt.

Gordon több ízben látta Eichmannot a villa teraszán és emlékszik rabiátus testőrére, Szlávikra, egy magyarral tudó svábra, valamint sofőrjére, egy német katonára, akét Teitl-nek hívtak. Ezenkívül a magyar házmestert látta a villában, akinek egy 9 éves kislánya volt.

Egy nap légitámadás érte a várost és Eichmann, aki ekkor a kertben tartózkodott, leparancsolta a munkaszolgálatosokat a gödrök becsomagolására, akiknek börtönbarnára sütötte az éjláti nap, gyorsan pergő heberével adja elő a gyilkosság drámai részleteit.

Salamon cseresznyét lopott
— Néhány nappal később, — folytatta Gordon, — Eichmann civil nadrágon és ingujban a teraszon sütkérezett, amikor kiáltásokra lettem figyelmes. Teitl, a sofőr, ráordított egy Salamon nevű bajtársunkra, aki tőlem néhány méterrel távolabb dolgozott. (A tanu nem tudta, hogy a fiúnak ez a családi, vagy keresztnéve volt-e) s azzal vádolta, hogy cseresznyét lopott a kertből. A villa kertjében nem is volt cseresznye. A gyümölcsös egy magas kökerítéses elválasztott szomszédos kertben volt.

TOVÁBB FOLYNAK A TERRORTÁMADÁSOK ALGÉRIÁBAN

Evianban a lázadók részt kértek a népszavazás megszervezésében

Genf (Reuter). Evianban tegnap folytatták az algériai béketárgyalásokat, amelyekről továbbra sem adnak ki közleményeket. Az algériai küldöttség szóvivője közlése szerint a lázadók azt követelik, hogy az algériai népszavazást megelőző időszak alatt a kormányzat ne legyen kizárólag a franciák kezében.

A tegnapi virradó éjjel az algériai küldöttség genfi villája mellett elhelyezett erős fegyveres őrség több lövést adott le, miután gyanus alakokat látott a sötétben. Allandóan attól tartanak, hogy francia extrémisták megtámadják az algériai kiküldötteket. — Evianban is harci készültségben volt a léghatárőrtűzérő, amikor ismeretlen repülőgép közeledését jeleztek, de még idejekorán kiderült, hogy turistacsoportot szállító gépről van szó, amely kissé eltért útirányától.

Algériában a lázadók leölték a hadsereg egyik Piper típusú kis megfigyelő gépét, amely alacsony repült a francia katonaságot támadó lázadó csoport felett. A pilóta és a megfigyelő szörnyethaltak. — Oranban, ahol már a negyedik éjjel folyt a franciák De Gaulle-ellenes tüntetése, egy mohamedán terrorista leölt egy francia katonát. — Ugyanakkor a francia tüntetők megsebesítették Planter tartományi kormányzó és Molotov-palackokat dobáltak a rendőrségre.

Délkóreában enyhült a diktatúra

Szöul, (UPI, IFP). — A koreai katonai kormány engedett az Egyesült Államok nyomásának és enyhített a katonai kormányzat drákói előírásain, valamint a cenzúrán is. Ugyanekkor ismét az UNO-parancsnokság (gyakorlatilag amerikai parancsnokság) alá helyezte vissza a koreai hadsereget, néhány gyalogságot és ejtőernyős zászlóalj, valamint a katonai rendőrségen kívül, melyek továbbra is a koreai kormány közvetlen rendelkezésére állnak.

Chruscsev elindult Bécsbe

Ellátogat Csehszlovákiába is

Moszkva, (Reuter, IFP). — Nikita Chruscsev miniszterelnök tegnap este vonaton elindult Moszkvából úton Bécs felé, ahol június 3-án találkozik Kennedy elnökkel. A miniszterelnök felesége Nina, fia, Szergej, továbbá Andrej Gromiko külügyminiszter, Michail Mensikov nagykövet és számos magasrangú tisztviselő kíséri.

Utközben Chruscsev ellátogat Kievbé és néhány csehszlovákiai városba, de utiprogramjának részleteit nem közlik. A miniszterelnök valószínűleg már pénteken érkezik Bécsbe, ahol szombaton délután találkozik Kennedyvel első ótórás megbeszélésükre, az amerikai nagykövetségen. A második találkozást vasárnap délután tartják a szovjet nagykövetségen. Mind a két tárgyalás díszvendégek kezébe kerül.

Perzsa-arab közeledés?

Ali Amiri perzsa miniszterelnök kijelentette, hogy szívesen látná Libanon közvetítését a Perzsa és EAK közötti viszályban, majd hozzáfűzte, hogy Perzsa azért tart fenn kereskedelmi kapcsolatokat Izraellel, mert az arabok elnyagolják a perzsa piacot.

30-40 év múlva néger elnöke is lehet Amerikának

— mondta Robert Kennedy — Rockwell és társai éhségstrájkot kezdtek

Washington, (Reuter). — Robert Kennedy igazságügyminiszter kijelentette, hogy 30-40 éven belül néger is lehet majd az Egyesült Államok elnöke. Kennedy elnök öccse rádióbeszédében, amelyet rövidhullámon több, mint 60 államban közvetítettek, a Montgomeryben és más városokban lezajló zavargásokra utalva, arról számolt be, hogy a kormány milyen lépéseket tett a faji előítéletek leküzdésére. „Előítéletek mindenütt a világon léteznek és valószínűleg a jövőben is fenn fognak állni, de mi nem fogadjuk el a mai helyzetet és igyekszünk haladást elérni”. Az amerikai kormány mély aggodalommal fogadta a csötelék kilengéseit a „szabadság utasok” ellen.

New-Orleans, (UPI). — Lincoln Rockwell, az amerikai nácivezér és barnainges társai éhségstrájkba kezdtek New-Orleans fogházában, letartóztatásuk elleni tiltakozásként. A náci csoportot csütörtökön tartóztatták le, amikor a „gyilöllet autóbuzsán” a városba érkeztek, hogy faji uszítást folytassanak. E hét folyamán állítják őket bíróság elé azzal a váddal, hogy rend zavarást követtek el, amikor meg akarták akadályozni az „Exodus” előadását.

Paradicsomra vágyik?

Ime a megszerzés könnyű és olcsó útja:
Vita paradicsomleves,
amely tiszta paradicsomból készül.
Frissítő táplálék és ital a meleg napokban

VITA

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy drága feleségem, édesanyánk

BIRIBRAM LEONORA

(Maagan)
május 22-én elhunyt és 23-án eltemették.
A gyászoló család

Sitrit miniszter lözsi megkülönbözteléssel vádolta az áskénáz zsidóságot

Kinos vita a Mápáj központjában a keleti törzsek gyermekeinek tanulmányi elmaradottságáról

A Mápáj-központ legutóbbi ülésén, amelyen a párt oktatási programját tárgyalták és Aba Even közoktatási miniszter tartott beszámolót, megdöbbentést keltett Bechor Sitrit rendőrségi miniszter váratlan kitérése. Sitrit azzal vádolta az áskénáz zsidókat, hogy megkülönböztetést gyakorolnak a keleti zsidókkal szemben. A központ tagjai megrökönyödve hallgatták, amint

Sitrit állandóan úgy aposztrofálta az áskénáz zsidókat, hogy „ti”, a szefárd zsidókról pedig azt mondta, hogy „mi”.

Haragját Aba Even miniszter beszámolójának az a része váltotta ki, amelyben leszögezte, hogy „társadalmunk központi problémája a keleti származású zsidók kulturális elmaradottsága”. A lakosság ma így oszlik meg — folytatta. Even — 600 ezer európai zsidó, 600 ezer az afrikai és ázsiai országokból, valamint 700 ezer izraeli születésű, akik közül 70 százalék afrikai vagy ázsiai eredetű szülőktől származik. Ezenek az a megjegyzése, hogy „ez a helyzet veszélyt rejt magában társadalmunk számára”, — bosszantotta fel Sitrit.

„A kormány hibája, hogy minos elég középiskola az olé-településeken. Építsen iskolát kevesebb város és több iskolát a keletiek számára — kiáltotta Sitrit. Ma már nem elegendő, hogy egyetlen miniszterünk legyen a kormányban, egyetlen bíránk sem a legfelsőbb bíróságon, egyetlen tagunk sem a Szochnut végrehajtóbizottságában.

Eljön a nap, amikor ti lesztek kisebbségben, mert nekünk több gyermekünk van. Szeretném tudni, mi lenne a ti helyzetetek, ha fordított lenne a pozíció.”

Joszef Almogi főtitkár felugrott és rendreutasította Sitritet, hogy ez nem „ti” és „mi” kérdése, hanem általános izraeli probléma. Salom Levin, a tanítószövetség főtitkára pedig leszögezte, hogy „nem az

a kérdés, milyen képviselő legyen a szefárd közösségnek a közintézményekben, hanem hogyan hidaljuk át a kulturális színvonal különbségét és hogyan hozunk létre egységes izraeli nemzetet. „Levin a következőket, hogy vezessék be a kötelező és lehetőleg ingyenes középiskolai oktatást a 15 évesek számára, az új olé-központokban pedig a 16 évesek számára is. Even miniszter beszámolt arról, milyen lépéseket tet-

A HÁMEKÁSÉR NAPI TIZ JÁRATOT INDIT JERUZSÁLEM ÉS TEL-AVIV KÖZÖTT

Pinchász Ginsburg, közlekedési államtitkár kezdeményezésére megkezdődött a Jeruzsálem és Tel-Aviv közötti Hámekászér és az Egged autóbussz kooperatívák közötti, amely szerint a Hámekászér mától, vasárnaptól kezdve naponta 10 autóbussz indít Tel-Avivba az eddigi 6 járat helyett. Mint megírtuk, a Jeruzsálemi kooperatíva azt követelte, hogy emeljék tel-avivi járatainak számát, ami ellen az Egged tiltakozott, sőt sztrájkot fenyegetőzött. Erre a Hámekászér elhatározta, hogy felbontja az Eggeddel kötött megállapo-

duk a kulturális színvonal kiegyenlítésére. Többek között a város szegényebb negyedeiben és az új olék települési központjain meghosszabbították a tanidőt, kisebbek az osztályok és több gyereknek adnak ingyenes étkeztetést az iskolákban. Even megígerte, hogy a keleti származású gyerekeknek több ösztöndíjat fognak adni, de arra panaszkodott, hogy csökkentették minisztériumának költségvetését.

dását és szükség szerinti számú járatokat indít Tel-Avivba.

A megbeszélésen, ahol külön bizottság felállítását határozták el a két autóbussz-társaság közötti vitás kérdések rendezésére, az Egged képviselői azt javasolták, hogy a Jeruzsálem-tel-avivi járatok helyett, inkább átadják a Hámekászérnak az adulami körzetben és a Jeruzsálemi korridorban induló járatok egy részét. A Hámekászér megígerte, hogy a Jeruzsálem-tel-avivi vonalon fokozza,

Kairó: Nincs lehetőség kiegyezésre Izráellel

Kairó, (I.M.). — A kairói rádió részletes előadásban közölte, hogy nincs semmi lehetőség az Izráellel való kiegyezésre, még akkor sem, ha visszavessz 200 ezer arab menekültet és átutazási korridort jelöl ki a Jordánban a gázai sáv és a Négvben a gázai sáv és a Jordániai Chebron vidéke között. A rádió hivatkozik Mohamed Héjchál cikkére, aki Nasser első számú tanácsosa propaganda ügyekben. Héjchál az „El Ach-rám”-ban foglalkozott az Izráellel folyó vitával, amely egyrészt a hivatalos külpolitika szóvivőit, másrészt pedig egyes politikuskok között folyik, akik azt javasolják, hogy Izráel próbáljon engedelményeket tenni az arabokkal szemben. Héjchál megemlíti Simon Peresz hadügyi alminiszternek a Háareben közölt cikkét, amelyben bírálja az ellenzéki politikuskok álláspontját. Peresz azt írta, hogy a menekültek visszafogadása és a korridor nem fogja megváltoztatni Nassernek azt az elhatározását, hogy az alkalmas időben megtámadja Izráelt.

A cikkirő igazat ad Peresznek és határozottan leszögezi, hogy nincs semmi lehetőség Izráellel és az arab államok közötti kiegyezésre. Héjchál élesen támadja Peresz, aki a „Szináj had-járat idején a kezében tartotta az összes szálakat”. Nasser tanácsosa azt állítja, hogy az Izráelben külpolitikai kérdésekben folyó vita tanúsítványa a zsidó államban uralkodó bizonytalanságnak. Ugy látszik, hogy Izráel tisztázza akaria helyzetét a Közelkeleten. Azok, akik az izraeli külpolitika revízióját követelik, nagyrészt a Liberális Párthoz tartoznak, amelynek vezetésében jelentős szerepet kapott dr. Náchum Goldmann, acionista világ-szervezet elnöke és John Kennedy elnök jóbarátja. Ebből a tényből az egyiptomi újságíró azt a következtetést vonja le, hogy az engedelményeket követelő izraeli körök mögött az amerikai kormány áll, mely most igyekszik megfogalmazni közelkeleti politikáját.

A NYUGATI KÖZVELEMÉNY HELYSÉLI AZ EICHMANN-PERT

A Galupp intézet körkérdése Amerikában, Angliában és Svájcban

Princetown, (New-Jersey) (STA). — Az amerikai Galupp-intézet körkérdést intézett az Eichmann-perrel kapcsolatban arról, hogy szükséges-e a náciorszákok borzalmainak felvilágosítása. Az intézet Svájcban és Angliában is végrehajtotta ezt a véleménykutatást, amely azt mutatta, hogy a felvilágosított országok közvéleményének jelentős része helyesnek tartja a borzalmakra való visszazsámlékezést. Az Egyesült Államokban a megkérdezettek 62 százaléka helyeselte, 18 százaléka ellenezte és 20 százaléknak nem volt véleménye. Érdekes, hogy az emberek 13 százaléka nem hallott és nem olvasott az Eichmann-perrel.

Angliában az emberek 56 százaléka válaszolta azt, hogy szükséges a visszazsámlékezést, 29 százaléka azt felelte, hogy ez helytelen, a többi pedig nem mondott véleményt. Svájcban a megkérdezettek 70%-a adott igenlő vá-

laszt, 19 százaléka ellenezte és 11 százaléknak nem akart véleményt mondani.

Egy ezt megelőző véleménykutatás Amerikában és Angliában már kimutatta, hogy az emberek többsége az izraeli bírásokodást helyesebbnek tartja, mintha a pert nemzetközi, vagy német bíróság előtt tárgyalták volna le. Nem kétséges, hogy ennek a véleménynek elsősorban az a magyarázata, hogy az emberek meggyőződése szerint Izráelben becsülettel módon bírásokodnak.

Most Svájcban is körkérdezték az embereket erről. A megkérdezettek 53 százaléka helyesnek tartja, hogy Izráelben folyjon a per, 36 százaléka nemzetközi bíróság mellett foglalt állást, 3 százaléka azt mondta, hogy Németországnak kellett volna átadni, 2 százaléka azt válaszolta, hogy szabadláb kell helyezni Eichmann, míg 6 százaléknak nem volt véleményük.

HIREK

AZ ÚJ KELET ELOFIZETESI DIJA HAVONTA 5.-FONTOCím: Tel-Aviv, POB 831.

Izrael a nemzetközi egészségügyi szervezet végrehajtó bizottságában. Dr. Saul Zimán, egészségügyi államtitkár, pénteken Genf-be indult, hogy résztvegyen a nemzetközi egészségügyi szervezet végrehajtó bizottságának ülésén, amelyen elnöközik a nemzetközi egészségügyi szervezet képviselői magától Izráel, Genfben Zimán Velencébe folytatja útját a kórházi ügyekkel foglalkozó nemzetközi szervezet konferenciájára.

Magyar-angol fonetikus szótár 2 1/2 font. — Német, francia, spanyol szótárak: „Hadash”, Hájárkon ötvenkilenc.

Noszia Mose mérnök — a Mápáj magyarajku csoportjának szervezője. A Mápáj központja Noszin Mose mérnököt bízta meg a párt magyarajku tagjainak országos megszervezésével. A szervezési munkálatok a közelebbi Kneszet választásokkal kapcsolatosak.

Napellenzők elsőrangú minőségben, olcsón. Stolcz, Tel-Aviv, Geula-u. 35. — Telefon: 65883.

Megsérült az El-Al bérelt Boeing gépe. Az El-Al által bérelt Boeing lökhajtasos utasszállító gép pénteken New Yorkból való megérkezése után a luddi repülőtérén könnyebben megrongálódott. Az eset úgy történt, hogy a repülőter traktoristája, aki a leszálláshoz szükséges lépcsőt vontatta a géphez, nem vette figyelembe a lépcső magasságát és az nekiültözött a gép szárnyának, amelyből egy 15 cm-es darabot kiszakított. A hiba a helyszínen megjavítható és nem akadályozza, hogy a gép ma ismét útnak induljon. A kárt 400 dollár becsülik. A rendőrség vizsgálatot indított az ügyben.

NÖMLENEK — HAJADONOR KLUBJA”, minden hétfő és csütörtök este 8.30-kor társas összejövetelt tart Prof. Leon tánciskolájában, Tel-Aviv, Sheinkin-u. 17. Magyarajkúknak találkozóhelye.

A TELAVIVI WIZO magyar nyelvű köre 1961. máj. 31-én, szerdán d. u. 6 órakor a Wizo moádonban, Hájárkon-utca 91., tartja első ELŐ UJSÁGJÁT

Sétahajózás a naharai tengerparton. Gara Jenő, Náharia város üdülési osztályának vezetője elmondta, hogy a jelenlegi nyaralási időnyben bevezetik a sétahajózást Náharia partvidékén. Ezekben a napokban folynak az előkészítési munkálatok a sétahajózássokra, amelyeket segédmotorral felszerelt lebonnyolítani. Egy-egy hajót másfél órát fog tartani. A sétahajózás részvételi díja olyan lesz, hogy minden nyaraló megengedheti magának.

Heinrich Grüber gyalázkodó leveleket kapott

Berlin (Reuter). Heinrich Grüber protestáns lelkész, aki tanuvallomást tett az Eichmann-perben, közölte, hogy Jeruzsálem-ből való visszatérése óta több fenyegető és gyalázó levelet is kapott német polgároktól. A lelkész kiemelte, hogy ennél jóval több olyan levelet írtak hozzá, amelyben helyeslik és dicsekszik jeruzsálemi tanuvallomását. A lelkészhez rengeteg levél érkezett és ezek közül csak két százalékot tettek ki a gyalázkodások. Grüber lelkész a berlini zsidó agyakközösségben tartott előadást akkor említtette a leveleket.

AZONNALRA keresünk gyakorlott, felelősségteljes **pincért.** Egész éves munka. Előnyben azok, akik Askelonban laknak. Ajánlkoass Izráelben, vagy telefonon. **DAGON HOTEL ASKELON, TEL. 148.**

A Habima Beór Sévában vendégszerepelt. A Habima színház csütörtök este a beór-sévai Keren teremben bemutatta Jigál Mossinson „Beárvot Hánegv” című darabját. A közönség, javarészt új olék, lelkes tapsal fogadták a darabot. A színművet 10 évvel ezelőtt már bemutatták Beór Sévában, akkor azonban még megfelelő színházterem sem volt és az előadást a szabad ég alatt tartották meg.

A sötétség kedvelői

Rendkívüli problémája van mostanában a názáreti városi háznak: ismeretlen tettesek éjszakai-ként rendszeresen szétzúzzák az utcai lámpákat. M. Batchis alpolgármester szerint az utcai lámpákban azok a fiatal emberek tesznek kárt, akik éjszakai-ként lányok társaságában sétálnak az utcákon. Egyrészt azért, mert a sötétség hozzájárul a romantika fokozásához, másrészt pedig, mert attól tartanak, hogy a konzervatív muzulmán vallásos körök meglátják és megbüntetik a fiatal párokat.

Amerikai építkezési vállalkozók érkeztek. A munkaügyi minisztérium sikutyaljának meghívására pénteken 12 amerikai tőkeből és építkezési vállalkozóból álló csoport érkezett az országba. A vendégek, akik 12 napig lesznek Izráelben, tanulmányozni fogják pénzbefektetés lehetőségét itteni magán- és középépítkezésekbe. A vendégeket fogadni fogja a munkaügyi- és pénzügyminiszter és találkozni fognak a sikun-hatóság vezető tisztviselőivel is.

Jigál Alon hazaérkezett. Jigál Alon, Achdut Háavodá párti képviselő, aki jelenleg külföldön tartózkodik, pénteken hazaérkezett, hogy résztvegyen párta országos kongresszusán. Alon ezen a héten hagyja el az országot és júliusban ismét visszatér, hogy belekapcsolódjon a választási propaganda hadjáratba. A képviselő megérkezésekor azt mondogta, bizonyos abban, hogy az Achdut Háavodá ezeken a választásokon nyer néhány mandátumot, csak az a kérdés, mennyit.

Eliottak egy svéd barakkot. Eredeti lopási ügyben folytat nyomozást a kirját-gáti rendőrség: a Maszmije melletti Hárif faluból nyomtalanul eltűnt — egy négyoszobás svéd ház. A falu mezőgazdasági oktatója, M. Zoller, csak pénteken jelentette az esetet a rendőrségnek és az mondogta, hogy néhány héttel ezelőtt a Szochnut telepítési osztályához tartozó faépületet felborította a szél, majd pedig a maradványok eltűntek. A ház értéke mintegy 3000 font.

KÖLCSÖNT 5.—fonttól 500.—fontig **AZONNAL FOLYOSIT** aranykiszáraz, vagy más értéktárgyakra **RAJNA LOMBARD TIFERET** TEL-AVIV, ROTHSCHILD 31.

Lengyelország 20 gyárat szállít Gánának

Varsó (Reuter). — Lengyelország külkereskedelmi minisztere most tart viszza afrikai körúttjáról, amelyen Gánával, Libériával, Nigériával, Szenegállal és Togóval kötött kereskedelmi egyezményeket. Burakievics miniszter elmondta, hogy Lengyelország több, mint húsz gyár teljes felszerelését fogja szállítani Gánának összesen ötmillió font sterling értékben. Többek között egy hajógyár, gépgyár, cukorgyár és néhány szeszygyár felszerelését szállítja Gánának.

Meghalt Chana Chájut Tabenkin

A tel-hásoméri kórházban tegnap délután, életének 63-ik évében, súlyos betegség után elhunyt Chumá Chájut-Tabenkin, asszony, Jichák Tabenkin, az Achdut Háavodá egyik vezetőjének felesége. Tabenkin asszony, aki 1929-ben érkezett az országba, egész idő alatt Jágur kibucban lakott és központi szerepet vitt a kibuci mozgalomban, főleg pedig a Kibuc Hámeuchád szervezetben. A halálhír vételekor a gyászjelű megzakították az Achdut Háavodá halál kongresszusának ülést. A gyászhiút mély megrendüléssel fogadták a barátok és ismerősök széles körében. A temetést ma délben 2 órakor tartják Jágur kibucban.

Három gyermek-szerencsétlenség

A hét végén három gyermek-szerencsétlenség történt Luddon és Rámlén. Csütörtök reggel Luddon ágyában holtan találták Farrid Abu-Sabchaszen 4 hónapos csecsemőt. A gyerek holttestét a bonctani intézetbe szállították, a halál okának megállapítása céljából. — Ugyancsak csütörtökön súlyosan megbetegült Rámlén Joszef Avitan 6 hónapos csecsemő, akinek kocsiját két éves nővére legurította a lépcsőről. Az anya felültette a csecsemőt a kocsiban és amikor elfordult, a kislány meglotta a kocsit, amely végigürült a lépcsőn. A sebesültet az Aszfál Hárófe kórházba szállították. — Menase Lalus, 11 hónapos luddi kislány pénteken rovarirtóval mérgezett kekszet evett és súlyos mérgezést szenvedett. A kislányt, aki a nyitott konyhaszekrényből vette ki a mérgezett kekszet, az Aszfál Hárófe kórházba szállították. Állapota nem életveszélyes.

KÖZÉRDEKŰ KÖZLEMÉNYEK

Postabélyegek és bélyeggel ellátott leveleljátak átcserelése.

A postagazdálkodás az 1960 március 31-én csütörtökön megjelent közlemény folytatásaként közli, a postabélyegek és rányomott bélyeggel ellátott leveleljátak átcserelésevel kapcsolatban, hogy változás állott be a pruta értékmegjelölésű bélyegeknél agóra megjelölésű bélyegekre és bélyeggel ellátott leveleljátakra (levelezőlap, aerogram stb.) való átcserelésében. Keddtől, 1961. augusztus 1-től kezdve, újabb értesítésig pruta értékmegjelölésű bélyegeket, csak a forgalomban lévő bélyegekre (csillagkép bélyegek és léglapostabélyegek) cserélnek át és nem fogadnak el kérésreket pruta értékmegjelölésű bélyegekre. A bélyegkekre való átcserelésével a postahivatalokban és kirendeltségekben kifüggesztett hirdetésművek bol.

A jelen közlemény megjelenésével egyidejűleg érvényét veszti minden az ügyvel kapcsolatos előző közlemény. A fenti dátumig érvényben maradnak a jelenlegi rendelkezések, melyeknek értelmében pruta értékmegjelölésű bélyegeket a forgalomban lévő rendes bélyegkekre és emlékbélyegkekre is átcserelelnek.

Hafmi

Nem ismert fut, azt a 10 maszt, aki valahonnan felszökött Pe. Azt se tud volt a Salam neve, vagy Mégis kiemel tömegéből, ben a hafm Eichmann ez kezüleg verte. A gyilkos rán, a budai lévő Aschner történt. A k Salamon fia kertjében, eseresnyetán „lopott”. A pénteki óta megvált hafmillió mártuk: plusz. A hafmilliót Eichmann mellől diriga mindvégig h haja jölfésül. Csak egy egyszer látta, feldulttal rel bemoesko a nadrágból lamon gyere te.

Ennek a döfőnek a telemben is zéhez tapad, ezt a bünt k. Az igazsá gan és sa örölnek. Ez meglegelőni, mi törvény a Salamon-ban fogja nőnek talá. Az ítélet kóp ekkor i Salamon — lió...

A péntek Hausner fő a bíróság néhány dok bemutatása a közeljövő. A bíróság varsói get felvételeket witzot — badulás ut mutatják, az „ember brick és M rokbán. H egy végít említtet: a félholtra st csupa-csont a Appelp. A filmepl jogi preced ből sincs a bergi peret tak filmek seni perber. Hosszú tástól, az előidézett v mentációs.

Amikor rült annak ténjék ez kel, az ar ság akkori solta Roos állítsák öl „Agyonütü fenevadaka Harlan F. nem érden met”.

A végén töttek, h nemzetköz nek megfe tartást is. Szükség Mert, h se az ügy tóban és történt? humánus gettók és berteien le szavakban legművéses a legreszli sápadt, v Irók, el latból tud son cseug fojezi ki witz-cal olyan fog mint péld ség, hideg. Még ne a nyolv,

Hatmillió mártír - plusz Salamon...

Nem ismertük a Salamon fiút, azt a 16-17 éves kamaszt, aki 1944 tavaszán valahonnan Kárpátaljáról felszökött Pestre.

Azt se tudjuk, hogy mi volt a Salamon — keresztneve, vagy vezetékneve. Mégis kiemelik a mártírok tömegéből, mert ellentétben a hatmillióval, Adolf Eichmann ezt a fiút sajátkezűleg verte agyon.

A gyilkosság 1944 nyarán, a budai Rózsadombon lévő Aschner-villa kertjében történt. A közvetlen ok: a Salamon fia Aschner Lipót kertjében, Aschner Lipót eszesznyeifáról gyümölcsöt lopott.

A pénteki tanúvallomás óta megváltozott a kép, a hatmillió mártírhoz hozzáfűrtük plusz Salamon.

A hatmillió zsidó kiirtását Eichmann az íróasztal mellől dirigálta. Ruházata mindvégig pedáns maradt, haja jófésült, keze „tisztá”.

Csak egyszer, egyetlen egyszer látták csapzott hajjal, feldúltan, lihegve, vérellen bemooskolt inge kilógott a nadrágból: amikor a Salamon gyereket agyonütötte.

Ennek a kárpátaljai zsidónak a vére fizikai értelemben is Eichmann kezéhez tapad. Ezért olvassák ezt a bűnt külön is a fejére.

Az igazság malmal lassan és sajátos módon őrölnék. Ezért nem fogunk megelégedni, ha a jeruzsálemi törvényszék elsősorban a Salamon-féle gyilkosságban fogja Eichmannat bűnösnek találni.

Az ítélet szempontjából a kép ekkor így fog változni: Salamon — plusz hatmillió...

A pénteki tárgyaláson Hausner főügyész kérésére a bíróság engedélyt adott néhány dokumentációs film bemutatására. A vetítésre a közeljövőben kerül sor.

A bíróság látni fogja a varsói góttában készített felvételeket, továbbá Auschwitzot — közvetlen a szabadság után. A filmek megmutatják, hogyan nézett ki az „emberanyag” Ravensbrück és Mauthausen táborokban. Hausner főügyész egy végítéletzerű képet emelt: amikor több ezer fémhálóra strapált, kicéhezett, csupa-csont-és-bőr-ember áll az Appellplatzon.

A filmek bemutatásának jogi precedens szempontjából sincs akadály. A Nürnbergi perekben is bemutatott filmeket. A bergeni-beli sáncok perben is.

Hosszú út vezet a népirástól, az emberi jogban előidézett vákuumtól a dokumentációs filmig.

Amikor először felmerült annak kérdése, mi történik ezekkel a bűnösökkel, az amerikai felsőbírók akkori elnöke azt javasolta Rooseveltnek, hogy ne állítsák őket bíróság elé. „Ágyonütni őket, mint a fenevadakat” — mondotta Harlan F. Stone főbíró — nem érdemlik meg a védelmet.

A végén mégis úgy döntöttek, hogy felállítják a nemzetközi bíróságot és ennek megfelelően a perrendtartást is módosították.

Szükség van a filmre.

Mert, hogyan érzékeltessék az ügyész azt, ami a góttában és a haláltáborokban történt? Az emberi nyelv humánus termék, ezért a gótták és haláltáborok emberetlen légtérét nem lehet szavakban visszaadni. A legérdekesebb tanúvallomás, a legrészletesebb leírás is sápadt, vértelen.

Irók, elbeszélők tapasztalatból tudják: milyen üres cseng, mennyire nem fejezi ki az élményt Auschwitz-csal kapcsolatban az olyan fogalmak és szavak, mint például okésért, éhség, hideg, fáradtság...

Még nem született meg a nyelv, amelynek segítségével

gével el lehet mondani azt, ami ott történt.

Ezért kell a film, amely a szó helyett a kép erejével demonstrál, amely a fül helyett a szembe keresztül hatol a szívekbe és az agyakba.

Viszont a filmek bemutatása után is kérdés, vajon mit fognak tudni és érezni a bírák abból, ami Auschwitzban történt...

Amióta a magyar ügyet tárgyalják, nemcsak a légkör, hanem a vonalvezetés, a per üteme, a tanúvallomások színvonala is megváltozott.

S tegyük nyomban hozzá: előnyös formában.

Freudiger Fülöp tanúvallomását más alkalommal fogjuk kiértékelni. Most nem elvi, hanem praktikus kérdéseket kívánunk érinteni.

Kezdetül fogva a legnagyobb elismerés hangján emlékeztünk meg a Liská 06 és az ügyészség munkájáról. A szelrozsza minden részéből összehordott milliónyi téglából a vád monumentális épületét emelték.

Annál lesújtóbb számunkra, hogy a magyar traktuson a téglák lazulnak, a téglák hullanak.

Tulzás nélkül állapíthatjuk meg, hogy a pénteki tárgyalás ebből a szempontból „fekete péntek”-nek számít.

Vegyük sorra a szereplőket: a tanukat, a Liská 06 tisztjét, a fordítót.

Dr. Ferenc Tibor egykori népiügyész, később a magyarországi állami főügyész helyettese tette meg vallomását.

Dr. Ferenc irányította azt a 112 ügyészt, aki a második világháború után a háborús bűnösök ügyét kezelte Magyarországon.

Dr. Ferenc a kivégzés előtt felkereste a siralomban Bakó László és Endre László háborús bűnösökét, az 1944-es Sztójai-féle kormány két belügyi államtitkárárt, akik a magyar csendőrség igénybevételeivel a góttosítást és 600 ezer magyar zsidó deportálását kezelték.

Dr. Ferenc vallomása nagyjelentőségű, mert a két főbűnös verzióját a siralomban hallotta, miután kegyelmi kérvényüket elutasították és tudták, hogy az ítéletet egy-két órán belül végre fogják hajtani.

Bakó és Endre az akasztás előtt azt mondták dr. Ferencnek, hogy a góttosítást és a deportálást Eichmann parancsára hajtották végre.

Ez eddig rendben is van. Viszont, amikor Servatius megkérdezte a tanút: „Mi volt Bakó és Endre védelmi vonala a per során? mivel védekeztek? kikre, milyen paragrafusokra hivatkoztak?” — a tanu azt válaszolta, hogy nem emlékszik, mert ő csak ki-bejárt a tárgyalóterembe, a vádat az ő ügyészei képviselték.

Milyen véleménye lehet a bíróságnak arról a magyar zsidó főügyésztől, aki a történelem számára megörökítette Bakó és Endre utolsó szavait, de fogalma sincs arról, hogy a magyar zsidóság főhőhérai mivel védekeztek a népbíróság előtt...?

Abraham Gordon — a rózsadombi gyilkosság egyetlen tanúja sem szerepelt kifogástalanul.

A törvényszéken azt vallotta, hogy szüleinek nem szólt az esetről, mert nem akarta őket megrémíteni, viszont este — miután hazatért a munkából — fivérével közölte a történeteket.

A vallomás után Servatius elővette az éjjeli rendőrség előtt tett, vallomását, amelyben Gordon azt mondta, hogy csak egy év múlva — illetve a szabadság

után — mondta el fivérének a Salamon-féle gyilkosságot.

Az ellentmondást Gordon így magyarázta meg: „Kimerített a kihallgatás... fáradt voltam, nem figyeltem, hogy a rendőr mit olvas... Elkérülte a figyelmemet az a kitétel, hogy „egy év múlva...”

A vallomás szövegét annak idején elküldték Ejláthól a Liská 06-hoz. Ott pedig tudták, hogy ez az egyetlen eset, amikor Eichmann sajátkezűleg gyilkolt meg egy zsidót. Azt is tudták, hogy ennek a gyilkosságnak egyetlen fellelhető szemtanúja Gordon Abraham. Miért nem vették észre az elírást? Miért?

Nem találunk szavakat annak a felháborító botránynak az aposztrófálására, ami a szimultán fordítással történt.

Az igazságügyminisztérium valamelyik pókháló irattárából kiszedték egy volt pesti szeminaristát és anélkül, hogy szakember vizsgáztatna volna, megírték fordítását.

Ez az ember (a neve nem fontos), aki elfelejtett magyarul, de nem tanult meg héberül, meghamisította a vallomásokát. Hiányosan, gyatrán fordította a héber kérdéseket, értelmetlenül, zavgyván a magyar válaszokat.

A teremben lévő mintegy tucatnyi magyarjuku újságíró a haját tépte dühében.

Pinchász Rózen igazságügyminiszter, aki köztünk ült, szemtanúja volt a botránynak.

A tárgyalás után Bach ügyészhez fordultunk. Az ügyész azt mondta, már hallotta, hogy a fordítás rossz volt, végtelenül sajnálja...

Singer József rendőrőrnagy, aki a Liská 06-ban a vád magyar részét állította össze, kijelentette, hogy nem fognak többé magyarul tanukat kihallgatni.

Ebből a botrányból a Liská 06 ezt a tanulságot vonta le...

Oh, magyar ügy... magyar ügy...

Ahol hozzányúlunk — mindentűt vezrik...

Még ehhez a sokmillió költséggel, világvisszonylatokban is ragogyan megrendezett történelmi perhez sincs szerencsénk...

Hát nem szomorú ez? Hát nem tragikus? Hát nem kétségbeesítő?

SCHÖN DEZSŐ

Az I. G. Farben százmilliókat keresett a zsidó kényszermunkán

A vállalat náci vezetői ma is irányítják a német vegyi ipart

Berlin, (ADN, ITIM). — A kelet-németországi „Neues Deutschland” dokumentumokra támaszkodva szenzációs adatokat közöl az I. G. Farbenindustrie, a náci vezetőkkel annak idején szoros barátságot fenntartó mammut vállalkozás háború alatti tevékenységéről és az elért fantasztikus hasznáról. A lap szerint az I. G. Farbenindustrie 1933 és 1944 között mintegy 70 millió márka összegű „adományt” juttatott a horogkeresztű párt kasszájába. Ez az összeg azonban csak egy töredéke volt annak az örökös haszonnak, amelyet az I. G. Farbenindustrie a háború alatt, Eichmann osztályának a jóvoltából, a haláltáborok zsidóinak foglalkoztatásával elért. Erre vonatkozólag a lap leközl a vállalat forgalmának növekedését, amely az 1938-as év 2,7 milliárd márkájából 1943-ban 4,7 milliárd márkára szökött fel.

Izrael nagyobb áruhitelről is tárgyalást folytat Kanadával

Pinchász Szápir ipar- és kereskedelemügyi miniszter fontos megbeszélései Ottawában

Ottawa, (Reuter, STA). — Dávid Ben Gurion politikai tárgyalásaival párhuzamosan, Pinchász Szápir ipar- és kereskedelemügyi miniszter is nagyfontosságú megbeszéléseket folytatott kanadai kollegájával és az ottani gazdasági élet vezetőivel. A tárgyalások

központjában annak lehetősége állt, hogy Kanada és Izrael közösen tevékenykedjenek a fejlődésükben visszamaradt államokban. A többi kérdésekben, amelyek részletesebb tárgyalást igényelnek, a felek között elővi megállapodás jött létre. Szápir közölte, hogy Izrael hajlandó Kanadától hosszulejárati hitel keretében ipari felszerelést vásárolni. Ennek a témának a megbeszélésénél jelen volt Arje Manor, Izrael Washingtoni nagykövetségének gazdasági tanácsosa is. Elhatározták, hogy paritásos bizonyosságot jelölnek ki a tervezeteinek kidolgozására. Szóba került az is, hogy Kanada és Izrael külkereskedelmi mérlege Izrael terhére elhajlik, mert amíg Izrael a múlt évben 4,5 milliárd dollárért vásárolt Kanadában, mindössze fél millió dollárért szállított oda árut, bár ez a keret is meghaladja azt, amit Kanada az összes arab államoktól együttvéve vásárol. A kereskedelmi tárgyalások arra is irányultak, hogy Izrael növelhesse exportját Kanadába. E célból elhatározták, hogy mind Kanada, mind pedig Izrael gyárosokból, illetőleg exportőrök közül álló küldöttséget indít a két országba.

Husszein felesége nem fogja a „királyné” címet viselni

A m a n, (Reuter). — Husszein király esküvője előtt közölte a jordániai koránnyal, hogy felesége nem fog semmiféle hivatalos címet viselni, hanem csak a király felesége lesz. Amma körökben ebből a kijelentésből azt a következtetést vonják le, hogy Tony Gardiner, akinek a muzulmán neve Muna El Husszein csak felesége és életpartnere a királynak, de nem kapja meg a királyné címet. A király és miniszterelnöke, Hadzsat Talhuni jegyzékelt váltottak ebben a kérdésben, amelyben a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy

ismeri a király felfogását a rangjelző címekről és megérti, hogy az uralkodó akaratára szerint feleségének a címe „A nagytiszteletű neves és nagylelkű” lesz. Jordániai személyiségek azt tanácsolták a külföldi újságíróknak és diplomátáknak, hogy használják ezt a címet arab nyelven. Husszein a miniszterelnökhez intézett levélben azt hangsúlyozta, hogy élettársával együtt közömbös a címeivel és a hangzatosággal szemben, amely az életnek csak a külsőségét, nem pedig a belső tartalmát ad elnök hangsúlyozta, hogy

Német támadás az EAK ellen

Nem lehet Bonntól pénzt kérni és Kelet-Berlinnel barátkozni

Bonn, (Reuter). — A Die Welt című hamburgi lap tegnapi cikkében a nyugat-német kormány álláspontját támogatja az EAK-val támadt vizsályban. Az EAK hozzájárult ahhoz, hogy Kelet-Németországot konzulátust nyisson Damaszkuszban, holott jól ismeri Nyugat-Németország álláspontját, hogy megszakítja diplomáciai kapcsolatát olyan államokkal, amelyek Kelet-Németországot elismerik. Emiatt Bonn hazarendelte kairói nagykövetét, viszont az EAK küldöttsége, melynek Bonnba kellett volna érkeznie, hogy egy nagyarányú nyugat-német fejlesztési kölcsönről tárgyaljon, nem indult el Kairóból.

Mütelep felépítésére. Ha nem tévedünk, Kairó kérte a kölcsönt, nem pedig Bonn ajánlotta fel. A nyugat-német kormány az összes városlakókat tele vannak fejlesztési kölcsönökkel kérő államok diplomatáival, van hová adni azt a pénzt, amely úgy látszik, most nem fontos az EAK számára” — írja a lap.

Meg kell kérdeznünk Kairót, hogy milyen céljai vannak? Egyidőben akar jobban lenni a kommunista államokkal, megengedi a kelet-német konzulátus felállítását Damaszkuszban és ugyanakkor kölcsönt akar kapni Bonntól? Ugy látunk, hogy az egyiptomiak csak üzletembereknek tekintenek bennünket, akik sietve rohanunk fejlesztési kölcsönt nyújtani nekik az Eufrateszen tervezett erő

Dr. Merten volt náci tiszt felesége magyarországi származású

Dr. Max Merten volt SS-tiszt, aki jelenleg Berlinben ügyvédként működik, az elmúlt években gyakran szerepelt már a világsajtó szenzáció rovataiban, mint a görögországi zsidóság gyilkosa, akit Athénban ugyan felöltözött is voltak cselekedeteiért, de aztán ismét szabadlábra helyezték. Most az Eichmann per kapcsán ismét gyakran említik dr. Merten nevét.

Dr. Merten, aki a második világháború előtt mint törvényszéki bíró működött Németországban, egy háborús sértülése folytán felmentést kapott a frontszolgálat alól, s Szaloniki katonai kormányzójának neveztek ki. Az ő működése idején került sor Eichmann utasítására és a Szlovákiában és Magyarországon is jól ismert Dieter Wisliczeny SS-kapitány közreműködésével mintegy 60.000 görög zsidó elpusztítására s az évszázados szaloniki zsidó hitközség vagyonának elrablására. Merten később arra hivatkozott, hogy ő maga éppen menteni igyekezett a szaloniki zsidókat, de Eichmann és más náci vezetők mentő tevékenységét megakadályozták. Merten dr. annyira biztosnak érezte magát ezzel az állításával, hogy 1957-ben Berlinből egyik berlini ügyfele megbízásából Athénba repült, hogy ott számára valamit régi „jó” kapcsolatai alapján elintézzon. Athénban azonban voltak, akik jól emlékeztek Merten háborús szerepére, feljelentették s ennek nyomán bírói eljárást indítottak ellene. A görög bíróság bűnösnek mondta ki Merten s huszonötévi fegyházra ítélte, de valamilyen, a nagyvilág előtt ma is ismeretlen ok folytán harmadik hónap múlva szabadon engedték és megengedték, hogy Németországba visszatérjen. Merten dolgot iránt a budapesti sajtó is érdeklődést mutat, most,

hogy az Eichmann per kapcsán néhány általános cikk is megjelenik a náci korszak rémtetteiről és különösképpen azért, mert dr. Merten és Globke között igen rossz a viszony, s mert maga Merten felelőssége nagyrészt Globkere igyekszik hártani.

Mertennek azonban sajátos magyarországi vonatkozása is van, ami most derült ki személye újbóli életterbe kerülése alkalmával. A görögországi zsidóság hóhéra ugyanis Magyarországról nősült. Lévai Jenő, a magyarországi zsidóság pusztulásának kutatója nemrégiben Berlinben járt, hogy most megjelenjen „Eichmann Magyarországon” című könyvéhez ott is adatokat gyűjtsön. Utja során Lévainak eszébe jutott, hogy a nehezen megközelíthető Mertenrel is beszélni fog, s ehhez régi ismerősének, Merten feleségének segítségét kérte.

Lévai hazatérése után a Népszabadságban közzétett cikkében elmondja, hogy a Merten családott Berlinben, Caecilien Garten 33 szám alatti lakásán kereste fel, ahol régi ismerőse, Mertené Sziklay Erzsébet nagy örömmel fogadta. Mertené a Horthy korszak magyar külügyminisztériuma egyik tisztviselőjének lánya. Apja Párizsban, Bécsben és Kölnben mint konzul, majd főkonzul működött s ebben az időben ismerkedett meg Sziklay Erzsébet jövőendő férjével, akivel 1937-ben kötött házasságot.

Lévai berlini látogatása alkalmával valóban kapott is nyilatkozatot Mertenről, aki ez alkalommal is elmondta, hogy saját magát ártatlannak érzi a görögországi zsidók elpusztításában s hogy Globke volt az, aki ebben az ügyben jelentős szerepet töltött be.

Ember, akiről beszélnek

A világ urai

Az „Ohe! színház az elmúlt héten bemutatta Hoffmann Ferenc „Házasságlevél” című darabját. Amikor Hoffmann Ferenc tíz évvel ezelőtt alijázott, Kishontnak hívták. „Az mondta a Szochnut-tiszviselőnek Haifán: „Nevem Kishont! Mire ő beírta: „Kison”. Mondtam: „Nem Kison, hanem Kishont”. — Mondta: „Ilyen nincs.”

Először Kfár Háchoresben volt kibucnyik, aztán garázst nyitott Párdesz Chanán. A párdesz chana autóbusszállomás közelében még mindig látható a garázs cégtáblája, amelyet eredeti „héberséggel”, „Daru”-nak neveztek el. „Sajnos összevesztünk a társammal — mondja Kishont — otthagytam a garázst és ezzel elmulasztottam az egyetlen alkalmat arra, hogy megadagadjak Izráelben.”

Tel Aviba jött, az Uj Kellethez, majd a Máárvinnak is szerkesztőségi tagja lett. Nincs az az autószerelő, aki annyit dolgozna, mint Kishont. Alighogy megjelent Amerikában „Nézz vissza Lótné” című könyve, hozzálátott a „Házasságlevél” rendezéséhez az Oheben és a premier másnapján már megkezdte első filmszenáriójának, „A Blau-milch-csatornának” írását. Közben tucatjával írja a humorcikkeket.

— Ha a feleségem beszélni akar velem — mondja — akkor lemegy a makoletbe és onnan telefonál.

Kishont nagyon rendszertető ember, kartotékot vezet, melyben szépen el vannak rendezve összes megjelent cikkei és írásai, vagy egy tucat nyelven. Azonkívül van egy vastag aktacsomója, amelynek címe: „Levelek bolondoktól”.

— Ugy vonzom a botondokat, mint a mágnes — sopánkodik. — Van még egy emberfajta, amely üldözi Kishontot: a vicceselők.

— Gyűlölöm a vicceket — mondja az ország elsőszámú humoristája. Társaságban mindig elvárják tőle, hogy „jókát mondjon” és ezért inkább hallgat. „Azután hazamenek a házaspárok — mondja Kishont — és azt kérdeik maguktól, hogy „ez egy humorista?”

Három előző darabját — „Akinek tolják a szekert”, „Fekete-fehér-igen-nem”-et és az „Egy szót sem Morgensteinnek” című komédiát mások rendezték. A „Házasságlevél” Kishont első darabja, amely a szerző rendezésében került előadásra.

— A premier előtt néhány órával — meséli — még nem volt csillár a színpadon. Más megoldás híján elmentem Eliezer Cur, az Ohe! igazgatójának a lakására és a szalonból leszereltem a csillárt. Ha a darabnak sikere lesz, úgy a Cur házaspár sokáig fog sötétben ülni.

Először volt Stux, az installátor, aztán Kishont egy felvonásost irt egy instellátorról, aki felszámítja a kliensnek a „spekelinglácht” és most a „Házasságlevél” hőse, Emerlich Borzovszki ugyancsak — installátor.

— Honnan ez a ragasztó a vízvezetékcsatlakozás? — Mert rájöttem arra — válaszolja Kishont — hogy nem érdemes kisemberekről írni. Csak a világ urairól érdemes írni. Az instellátor pedig a világ ura. Főleg, ha nem hívják és nem jön.

A rigai óriás

Amikor beléptünk hotel-szobájába Jurij Krumins éppen öltözködött. Két csónakot húzott ki az ágy alól és a lábára húzta őket.

Tulajdonképpen nem is egy ágyon ült, hanem másfele. Egy ágy nem elég, ha az ember 2 méter 18 centiméter magas és 160 kilót nyom.

Kezefogtunk vele és kezünk ettűnt valahol az ujjai között.

Jurij Krumins, akit a sportvilágban „a rigai óriás”-ként ismernek, a világ legmagasabb kosárlabdajátékos.

Feláll az ágyról, óvatosan lehajol és úgy megy be a fürdőszobába. Térdre ereszkedik, hogy a túlkörrel szemben borotválkozhasson.

Mint az ilyen túlmeztelt embereknek gyakran előfordul, Krumins csendes, visszavonult, kissé szégyenlős ember. 31 éves.

— En kosárlabdajátékos vagyok — sopánkodik — de mindig a magasságomról érdeklődnek.

Felsőhajt.

— Nehéz, nehéz eset. Hogy csak egy példát mondjak: sehol a világban nem tudok magamnak ruhát, vagy cipőt venni. Mindent csináltatnom kell.

Ugy jár és kel az emberek között, mint Gulliver a törpék országában. Az idén

WIZO NATANJA

Május 22-iki irodalmi estének beszámoltunk szociális munkánkról, melyet eddig is az új öltözetben sikerrel végeztünk. Tovább is kérjük testvéreinket, akiknek nékülözhető háztartási tárgya, jégszekrénye van, arról miniket a Smilanski-u. 1. sz. alatti mozdonykocsin értesíteni szíveskedjenek.

Május 29-én, hétfőn este 1/8 órakor fogylait estét tartunk. — Kérjük tagjainkat, minél nagyobb számban jelenjenek meg, mivel fontos megbeszéléseink lesznek. — Együtt megválasztjuk a szociális bizottság felelőseit.

Házasszonyok: Grünfeld Agi, Pollák Bösz, Willmann Aranka, Rusnák Franciska és Seemann Eszter.

ROKONOK HAIFÁN

Dr. van Dam, a Németország Zsidók Központi Tanácsának főtitkára, bebizonyította az elmúlt héten, mennyire igazságtalannok vagyunk mi, izráeliek, midőn bizonyos gerinctelenekkel vádoljuk azon zsidókat, akik tizenöt évvel Hitler után, Németországot választják hazájuknak.

Nem titok, sem az izráeliek, sem a németek számára, hogy a háboru utáni nyugatnémetországi borítvány felépítésében milyen jelentős szerepük van a — nagyrészen jórú — fajtestvéreinknek. Tudja ezt van Dam ur is, hiszen éppen az a feladata, hogy az ottani zsidóság ügyeivel foglalkozzék.

Ennek ellenére, megdöbbant a főtitkár szíve és a haragtól ököbe szorult az ökle, midőn egy düsseldorfi moziban az a kellemetlen meglepetés érte, hogy a mindenki által ismert tény a filmvászonon is illusztrálást nyer.

Helmut Kautner — egyike a nagyon kisszámú, valóban tehetséges német filmrendezőknél — olyan filmet akart készíteni, mely „hitelesen mutatja be a háboru utáni német élet keresztmetszetét”. A filmet (Schwarzer Kies), a kritika és a közönség tetszéssel fogadta és több külföldi kölcshöz is megvásárolta már bemutatási jogát.

Van ebben a filmben egy jelenet, mely különösen azoknak nyerte el tetszését, akik úgy vélik, hogy az újraéledt antiszemitizmus témáját agyonhallgatják ma Németországban.

Egy „kneipeben” (ezerszázra vannak Németországban ilyen helyiségek, melyek keverékel a bárnak, söntésnek és bordélynak), egy renitens paraszt, akinek amerikai katonákkal konfliktusa támad, mert azok jaxzt, ő pedig katonai indulókat akar halni a zenegépből, nekítámad a bár tulajdonosának, midőn az amerikai védőgeinek kivánságát részesíti előnyben és megszakítja a katonazenét. „Saujudé” — ordít rá a nagyon ellen-szenvesen ábrázolt paraszt a nagyon rokonszenvesen ábrázolt bártulajdonosra.

A kocsmáros visszadugja a kapcsolót. A felvevőgép ráfahrtol a kezére. Grand plan: tetovált szám a karon.

Ennyi az egész. Senki sem akadt széles németföldön, aki ne úgy fogta volna fel a jelenetet, hogy a rendező figyelmeztetésnek szánta, az újraéledt gyűlölet ellen. Senki, egészen addig, míg van Dam, aki hivatalból Nyugatnémetország főzsidája, meg nem nézte a filmet.

Első dolga volt, hogy bünvádi feljelentést tett a rendező ellen. Az UFA, mely a filmet gyártotta, kényelmetlenül érezte magát. Ismeretes, hogy a multban ez a vállalat némileg kompromitálta magát és bár vezetőségének semmi köze a régihez, semmitől sem rettegnek annyira, mint attól a vádtól, hogy visszatérnek a régi UFA-hagyományokhoz. Eppen ezért, alkudozni kezdtek van Dammal, aki végül is elérte, hogy a németországi mozikban bemutatandó verziókból ki-

vágják az inkrimináló részt. Külföldön a teljes csorbítatlan változatot fogják vetíteni, annak ellenére, hogy van Dam éppen azzal fenyegetőzött, hogy „kényszeríteni fogja a változatot, hogy külföldön a csorbítatlan verziót mutassák be, hogy a világ megtudja, mi történtik Németországban”.

A filmgyártók nem ijedtek meg a fenyegetéstől, mert úgy érezték, hogy tisztá a lelkiismeretük. Anál is kevésbé ijedtek meg, mert a sajtó egyöntetileg mellettük foglalt állást és a berlini Filggetlen Zsidó Egyesülés felháborodottan ítélte el „van Dam úr önkényeskedő manőverét”.

Hogy valóban szikszéke van-e, a hol húszezer, hol harmincezer főre becsült nyugatnémetországi zsidóknak (a valóságban sokkal többen vannak, mert a jórúok nagyrésze félig-meddig illegálisan tartózkodik ott) két csúszszervezetre is, nem a mi feladatunk eldönteni. Bizonyos, hogy e szervezetek vezetői nem megvetendő erkölcsű és anyagi hasznot húznak abból a tényből, hogy a számbelileg jelentéktelen, de szimbolikus jelentőségű négy fontos, zsidóságot képviselik a hitleri utóállamban. Erkölcst, mert a német hatóságok minden köveddel elhalmozák őket, annak bizonyításaként, hogy a zsidók egyenjogúak, anyagit, mert nem csupán az állam, de a gazdag németországi hitközségek részéről sincs hiány támogatásban.

Izlés dolga, hogy valaki lelkesedik-e ezen állás betöltésért. Nagy kockázattal nem jár, hiszen az agresszív és nyílt antiszemitizmus megmozdulások lehetetlenek Adenauer államában. A kormányának olyan szikszéke van e diszsidókra, mint egy falat kenyérré, mert minden lojalitásukat rajtuk bizonyítják.

Félnivalójuk csak egy oldalról van tulajdonképpen a vandamoknak: izráelről. Jól tudják, hogy az ottani közvélemény nem jó szemmel nézi sem a zsidó hivataloskodást, sem az üzletésdít, melyet fajtestvéreink Nyugatnémetországban folytatnak.

Es hogy ama elv ellenére is, hogy ott kell pénzt keresni, ahol lehet, a németországi zsidók nem tökéletesen közömbösek az iránt, amit nálunk gondolnak róluk, azt éppen a szóbanforgó film gyártásának egy epizódja bizonyítja.

Kautner, hogy a jelenet teljesen hiteles legyen, a zsidó bártulajdonos szerepét, egy zsidó bártulajdonossal kívánta játszani, annak a lokálnak a tulajdonosával, ahol a felvétel készített. Az illető először nagy örömmel fogadta az ajánlatot, nyilván hízelt neki a gondolat, hogy filmsztárként mutatkozhat be. Közvetlenül a forgatás előtt azonban, visszalépett és ezt így indokolta meg a rendezőnek: „Tudja, eszembe jutott, hogy rokonaim vannak Haifán. Nem szeretném, ha megtudnák, hogy milyen fajta lokálom van itt.”

Dzsigán Schumacher nélkül

Maradt: Dzsigán. Az angyalok bizonyára örültek Jiszráel Schumacher érkezésének, de a zsidók lenn a földön szomorúak voltak. Mindenkinél szomorúbb Simon Dzsigán volt. Jiszráel Schumacher meghalt, Simon Dzsigán egyedül maradt.

Az elmúlt év, amely elválasztotta őket, mintha nem is lett volna és 30 év közös munkája, emlékek százaít mossa most a parta: első közös fellépésük Lembergben, az „Ararát” nevű jiddis társulatnál. Dzsigán és Schumacher meghódítják Lengyelországot. 81 évét töltöttek a szovjet koncentrációs táborban; kiszabadulnak, bejárják a világot és — ezelőtt tíz évvel — alijáznak. Dzsigán és Schumacher játszanak, lácht Jidn, lácht...

Megneveztették a zsidókat, amikor rossz volt a zsidóknak, de még ennél is többet tettek: megneveztették őket, amikor jól ment nekik.

— Egy kis történet jár ezekben a napokban az eszemben — mondja Dzsigán — talán, mert élet is van benne és játék és jiddiskájt... Hitler uralomra-jutása után Lengyelországban is fokozódott az antiszemitizmus, táblák jelentek meg az üzletekben: „zsidók nem kívánatosak”. Egy zsidó eredetű lengyel író, Anthony Slonimsky pedig cikket ír, amelyben figyelmeztette a zsidókat, hogy nincs többé helyük a lengyel társadalmi életben.

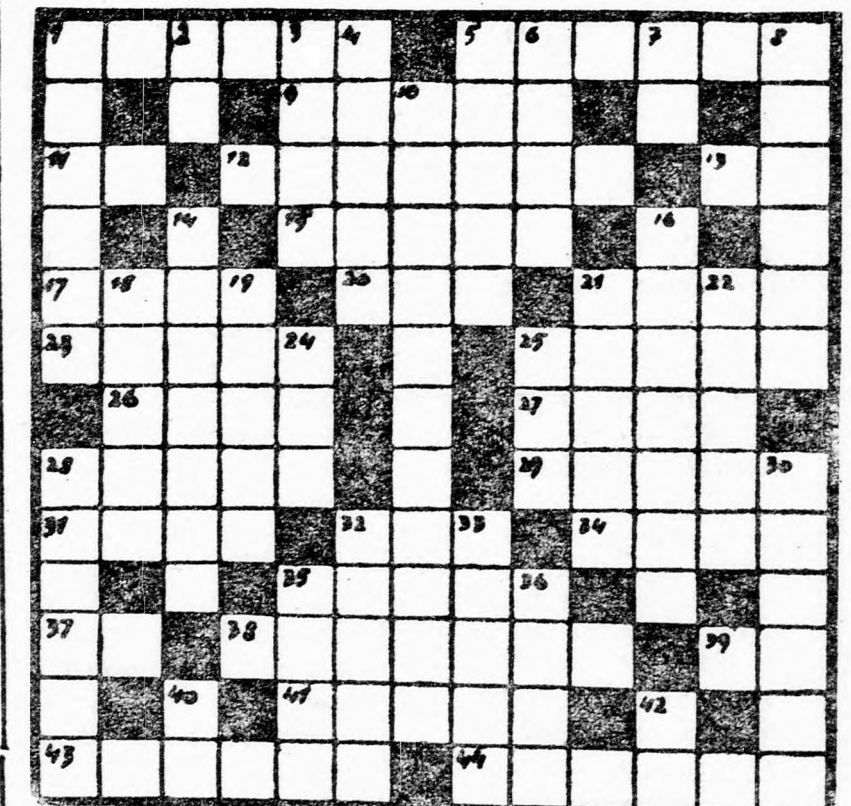
— Amikor a cikk megjelent, Schumacher és én egy jiddis film felvételeit készítettük. A stúdió az „Ibsz” kávéház udvarán volt. Ez a kávéház volt a varsói intelligencia és tisztikar exkluzív találkozóhelye. A déli szünetben izgalommal tárgyaltuk Slonimsky cikkét. Jánki Adler, a festő nevére jelentette ki, hogy egy üveg pezsgőt fizet, ha Schumacher és én leülünk az Ibsz-ben úgy, ahogy fel vagyunk öltözve. Mi a film számára ugyanis falusi zsidóknak voltunk maszkirozva, pájeszosan, szakállasan, kaftánnal. Schumacher és én egymásra néztünk, felálltunk és kimentünk az utcára. En léptem be elsőnek a kávéház ajtaján. A pincér rámnézett és azt mondta: „Ez nem magának való hely”. Mire én a főpincérhez fordultam és sértődően kérdeztem, hogy ez miért nem nekem való hely? A főpincér, aki egy okos gój volt, azt válaszolta: „Mert itt minden tréfe”. „Nem baj, — mondtam — úgy is csak egy teát akarok inni”.

— Ebben a pillanatban lépett be az ajtón Schumacher. A főpincér haja égnek állt: „Te jó Isten! — sóhajtott — Invázió!” Schumacher ártatlan szemekkel hozzám lépett. Mindketten leültünk és nagyokat gesztikulálva hangosan kezd-

A rák terjed?

Az American Cancer Society statisztikai adatai szerint egy millió hatszáz ezer azoknak a rákbetegeknek a száma, akik több mint öt évvel éltek túl a rákkezelést (többnyire műtéttel) az Egyesült Államokban, mert idejében fordultak orvoshoz. Arra a kérdésre, hogy igaz-e az, hogy a rákbetegség gyakoribb ma, mint néhány évvel ezelőtt volt, válaszom a következő: A megállapítás csak látszólagos, mert nem felejtjük el, hogy a rák felismerése évtizedekkel ezelőtt diagnosztikai eszközök hiánya miatt sokkal nehezebb volt, mint ma. Még 50-60 évvel ezelőtt sokan haltak meg rákban, anélkül, hogy az orvosok felismerték volna a páciens betegségét.

KERESZTREJTVÉNY 834

Vízszintes: 1. Atvitt értelemében nagy vezérő szellem. 5. Nagy magyar zeneszerző. 9. ... István, magyar humorista, színműíró nevére jelentette ki, hogy egy üveg pezsgőt fizet, ha Schumacher és én leülünk az Ibsz-ben úgy, ahogy fel vagyunk öltözve. Mi a film számára ugyanis falusi zsidóknak voltunk maszkirozva, pájeszosan, szakállasan, kaftánnal. Schumacher és én egymásra néztünk, felálltunk és kimentünk az utcára. En léptem be elsőnek a kávéház ajtaján. A pincér rámnézett és azt mondta: „Ez nem magának való hely”. Mire én a főpincérhez fordultam és sértődően kérdeztem, hogy ez miért nem nekem való hely? A főpincér, aki egy okos gój volt, azt válaszolta: „Mert itt minden tréfe”. „Nem baj, — mondtam — úgy is csak egy teát akarok inni”.

— Ebben a pillanatban lépett be az ajtón Schumacher. A főpincér haja égnek állt: „Te jó Isten! — sóhajtott — Invázió!” Schumacher ártatlan szemekkel hozzám lépett. Mindketten leültünk és nagyokat gesztikulálva hangosan kezd-

5. Hüvelyes növény. 6. Vissza: övezet. 7. Gyökér. 8. Indogermán népcsalád, amely a mai Németországból terjeszkedett ki. 10. A napokban leleplezték kémbotrány, volt angol diplomata hőse. 14. A muzsák szárnyas lova. 16. Egyiptom, majd Sziria sultánja a III. keresztény háborúban Oroszlánszüvi Richárd megverte első kockában duplahangzó. 18. Tartomány Spanyolországban, Andaluziában. 19. Vissza: lány, meleg szellő. 21. Ihletett, a jövőt megjéjtő költő, eredeti latin fonetikával. 22. A modern operett fejedelme volt. 24. Az Éden lakója keverve. 25. Délafrikai holland telepes. 28. Francia pre-klasszikus zeneszerző, nagy zeneteoretikus. 30. Héber költő, volt partizánvezér. 32. A naprendszer egyik bolygója. 33. Lewis ... Amerika egyik legnagyobb jellemzője. 35. Francia terv. — 36. A Jaccuse szerzőjének neve keverve. 40. Szibériai folyó. 42. Svájci óramárka más-salhangzó.

Függőleges: 1. Kisértet, rémkép. 2. Zokog. 3. Hangot hallat. 4. Héber énekes.

LANG

LANG

UJ KELET REJTVÉNYPALYAZAT-SZELVÉNY 834

Név: _____

Cím: _____

A 831. SZ. KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE
 Vízszintes: 1. MARCONI, — 6. ALAN SHEPARD, 22. ZENEDRÁMA, - 26. MORATORIO, - 54. ATOLL, SZÁMUM, - 56. MAXIMALIS, - 73. PRÉDA, KAISER, 79. ELONA TORAL, 89. MANEKON, ANTEK.
 Függőleges: 1. MÓZES ÉS ARON, 15. DAMOKLESA, 18. EMÓD TAMÁS, 43. KOLORADO, 60. VÉLENCE.

Az az

Megkezdő végre a Genfi-tó part városkában.

A francia táj között ki lá el az alé léamát tartó szervező külügyminis De Gaulle-nak részlete szitettek a vánságairól. ró meg az tervezett sok előtt, sz zel félvvel fi megbesz A kérdés lommal taná tak a zsidó Jox, az algn sztere köz

Mi történt kozásban a tárgyalások küldöttség t osítékokat tetben, hogy dók jogai a mazású lakó azonosak. E nem erősíte demlő francu mazó értesü tak, hogy zottai hozzá dók francia gának megk kénytelenül kell itt ar olyan régen decemberében niszterelnök viselőházban ... nem f az algériai lehetőséget, állampolgár délkezzenek el s kiderül kijelentése t gendő. Ezz basznak is nie.)

Az arabok ként változ dóság muta pontban val noha nem e lyozták, ho zsidók testv gen (a VII a spanyol érkezték az a franciák n Miért nem algériaiak fenntartás dezik.

A zsidók törvényre mely minda cia állampu mányozott ság az, hog a marokkó hol a függé se előtt — a lalt külön alátámaszto kal megtűz jogegyenlős zsidó népes hol tartunk ismert és s rándító hist távolról ser

A 130 ez zsidó lakos akarja, ho Algériában ak, hanem zsidók legye

Közvetlen sok megind rizsból érke mindkét fé van határoz dást rende hogy a fra biztosítékok egymillió fő kosok jogá zésére. En során a fra 13-14 szá zsidó népes rendezni k érvelnek, h arabok, ha részét képe lakosságnak

Az algéri noha fenteb veit fenntar

Az algériai zsidók sorsa az eviani tárgyalásokon

A »Héjchál Slomo«-ban rendezett „Eichmann-est”

Megkezdődtek és folynak végre a tanácskozások a Genfi-tó partján fekvő Evian városkában.

Írta: Dr. Árje Kaddar

A francia delegáció aktív köztételül külön helyet foglalt el az iratcsomó, amely az algériai zsidók problémáit tartalmazza. A zsidó szervezetek a francia külügyminisztériumnak és De Gaulle elnök hivatalának részletes jelentést készítettek a helyzetről, kivánságairól és javaslatokról még az első alkalommal tervezett eviani tárgyalások előtt, sőt már — a közeli félévvel ezelőtti — genfi megbeszélésekre.

A kérdésről minden alkalommal tanácskozások folytak a zsidó vezetők és Louis Jox, az algériai ügyek minisztere között.

Mi történt ebben a vonatkozásban a genfi, előzetes tárgyalásokon? A francia küldöttség már ekkor bizottságokat követelt a tekintetben, hogy az algériai zsidók jogai az európai származású lakosokéval lesznek azonosak. Hivatatosan meg nem erősített, de hitelt érdemlő francia körökből származó értesülések arról szólnak, hogy az FLN megbízottjai hozzájárultak a zsidók francia állampolgárságának megtartásához. (Önkéntlenül is emlékeznünk kell itt arra, hogy nem olyan régen — a múlt év decemberében — Debré miniszterelnök a francia képviselőházban ezt mondta: "...nem fogjuk megvonni az algériai zsidóktól azt a lehetőséget, hogy francia állampolgársággal is rendelkezzenek." Rövid idő telt el s kiderült, hogy Debré kijelentése távolról sem elégséges. Ezzel Ferchat Abbasznak is egyet kell értenie.)

Az arabok részéről egyébként változatlanul hajlandóság mutatkozik ebben a pontban való megegyezésre, noha nem egyszer hangsúlyozták, hogy „az algériai zsidók testvéreink, akik réggen a VII. században és a spanyol inkvizíció előtt érkeztek az országba, jóval a franciák megjelenése előtt. Miért nem akarunk tehát algériaiak maradni, minden fenntartás nélkül? — kérdezik.

A zsidók a Crémieux-féle törvényre hivatkoznak, amely mindamioknak francia állampolgárságot adományozott (1870). Az igazság az, hogy szemük előtt a marokkói eset lebeg, ahol a függetlenség elnyerése előtt — az UNO-ban vállalt külön deklarációkkal alátámasztott nyilatkozatokkal megtűzdelve — teljes jogegyenlőséget ígértek a zsidó népcsoportnak s, hogy hol tartunk ma, az tudtunk ismert és szomorúan kiábrándító történet, amely még távolról sem fejeződött be.

A 130 ezer főnyi algériai zsidó lakosság tehát azt akarja, hogy a független Algériában ők ne Algériaiak, hanem algériai francia zsidók legyenek.

Közvetlenül a tárgyalások megindulása előtt Párizsból érkező hírek szerint mindkét fél komolyan el van határozva, hogy a kérdést rendezik. Ismeretes, hogy a francia küldöttség bizottságokat követel az egymillió főnyi európai lakosok jogállásának megőrzésére. Ennek megoldása során a franciák a mintegy 13-14 százalékos kitevő zsidó népcsoport státuszát is rendezni kívánják. Azzal érvelnek, hogy a zsidók nem arabok, hanem integráns részét képezik az európai lakosságnak.

Az algériai küldöttség — noha fentebb ismertett érveit fenntartja — hajlandó

mutatkozik a zsidók és a franciák által egyaránt kívánt jogállás elismerésére annak ellenére, hogy a küldöttség élén a szélsőségesnek ismert Kárim Belkászem áll, aki az „ideiglenes algériai kormány” helyettes miniszterelnöke. A kérdéshez közelálló tényezők úgy tudják, hogy a kezesség megadásának ügyével a gazdasági ügyek minisztere (az „ideiglenes kormányban”), dr. Achmed Francis van megbízva, akit liberális felfogású és széles látókörű politikusnak ismernek.

A francia küldöttség élén — mint ismeretes — Louis Jox áll, akivel dr. Náchum Goldmann, a Zsidó Világkongresszus elnöke röviddel ezelőtt beható tanácskozásokat folytatott az algériai zsidók jövőjének kérdésében. Zsidó vezetők megbeszélést tartottak a francia küldöttség egyik legfontosabb tagjával is, De Gaulle elnök külön tanácsadóval, M. Tricot-val, aki kijelentette, hogy az algériai zsidók ügyének kérdése „nem fog a tanácskozások során elszikkadni.”

Az Amerikai Veterán Zsidó Katonák szervezetének az elnöke — még a márciusban tervezett eviani tárgyalások előtt — Franciaország nagykövetéhez fordult, akit arra kért: hasson oda kormányánál, hogy ne szenvedjen sérelmet a várható tárgyalások során az algériai zsidók jogállása s tartásuk szem előtt a Crémieux-féle törvényt.

Rendkívül figyelemreméltó Pierre Mendes-France, volt miniszterelnök nyilatkozata az ügyben, amelyet röviddel ezelőtt tett egy sajtótervezetben. Mint köz tudomásu, a zsidó származású volt francia kormányfő minden törekvése az algériai kérdés — De Gaulle elnök elgondolásához hasonló módon történő — megoldására irányult. Próbálkozásaival akkoriban megbukott. Az algériai zsidóknak meg kell adni a jogot, hogy maguk határozzanak sorsuk felett — mondotta Mendes France — anélkül is inkább, mert évszázadok óta élnek ebben az országban. Ez utóbbi tény azt diktálná nekik, hogy algériaiaknak és csak azoknak deklarálják magukat. Ugyanakkor a franciák által kapott állampolgárságuk arra kötelezi őket, hogy ne szakítsák meg ezt a viszonyt. Helyzetük valóban drámai — jelentette ki a volt miniszterelnök.

A felkelőknek az európaiak ellen intézett támadásai során nem egy alkalommal volt élszöveg a valamely zsidó kávéház, üzlet, sőt — zsinagóga is. (Emlékeztet még a múlt év decemberében a casbai zsidó templom körül történt eset.)

Alig két héttel ezelőtt az országban járt André Nervoni, az Algériai cionista szövetség elnöke, egyik déli lapunk munkatársának tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a zsidók ellen elkövetett merényletek minden alkalommal véletlen esetnek tekinthetők. Ugyanezen beszélgetés alkalmával a zsidó közéleti vezető azt is elmondta, hogy a kivándorlási hajlam az algériai zsidók körében nem csökkent és szavaival szerint az részben Franciaország, részben Izrael irányában növekedni fog. Elismerete, hogy az ottani zsidók helyzete — ha el is ismerik az algériai vezetőik francia állampolgárságukat és az európaiak

jogállását fogják élvezni — mindig komplikáltabb lesz ezekénél.

Ugyanakkor köztudomású az is, hogy az u.n. „ultrák”, a szélsőséges álláspontot képviselő francia telepeselek megnyilatkozásaiiban nem egyszer volt felfedezhető antiszemita motívum. A genfi — az evianit hosszútávú hónapokkal megelőző — tárgyalásokat francia részről George Pompidot, a Rothschild bankház nemzsidó igazgatója vezette. Pompidot De Gaulle bizalmából kapta a megbízást, de a francia rendőrség a Rothschild-palota mellé állított őrséget...

A STA távirati iroda munkatársa a közelmúltban beszélgetést folytatott algériai zsidó vezetőkkel, akik a kivándorlás és az alijja fokozódásáról tájékoztatták őt. A HIAS — kivándorlókat segítő zsidó szerv — algériai irodája nagyobb helyiségbe költözött, hogy eleget tudjon tenni a megnövekedett igényeknek.

A tudósító beszámoló arról is, hogy a zsidó közéleti emberek elmondták neki: az FLN emberei a zsidók sorsát illetően megnyugtató nyilatkozatokat tesznek helyi viszonylatban is és arra akarják rábírni a zsidókat — akik között igen sok a képzett elem — hogy maradjanak az országban. A helyi megnyilatkozások is megerősítik azokat a politikai kijelentéseket, amelyekkel Ferchat Abbaszék tesznek s amelyek szerint az önálló Algériában a zsidók az arab lakossággal

A Chug Jock Hungária hívására, újra többszáz főnyi közönség töltötte meg szerdán este a Héjchál Slomo nagytermet. „Az Eichmann-per” — ez volt a tragikus szimpozium címe.

Fisch Ábrahám, a Chug Jock Hungária elnöke nyilatkozta meg az előadást. Hangsúlyozta: ezen az estén a magyar-zsidóság lelkiismerete, vértanúi emlékéhez való ragaszkodása jut kifejezésre. Dr. Márton Lajos, a „Kol Jiszráél” szerkesztőségének tagja az előadók különböző meglátásaira felépített beszédeit szelímes magyarázatokkal fogta egybe.

Jaffe, a Héjchál Slomo igazgatója, a vendéglátó intézmény nevében üdvözölte a közönséget.

Dávid Giládi, a „Mááriv” munkatársa, azt a hatást fejezte ki, amelyet a kistarcsai internálótáborról elhangzott számítások tett rá. Az a hely: rokonainak a szenvedő helye volt. Zsidó újságírók részére ennek a pernek a végighallgatása mást és többet jelent, mint a sajtó azon munkásságának, akik megelégedhetnek „az anyag” közvetítésével.

azonos jogokat élveznek majd, semmi szükségük tehát, hogy ragaszkodjanak francia állampolgárságukhoz s „európaiaknak” deklarálják magukat.

A franciákból nem hiányzik a jószándék, hogy a zsidók jogait Algériában biztosítsák. Az FLN is megnyugtató nyilatkozatokat tesz. Reméljük, hogy a tárgyalások során megegyezés

Friedmann Náthán Gvibné-bráki rabbi „Az Eichmann per halachikus vonatkozásairól” tartott előadást. A jövődó, új típusu rabbi-ját látta maga előtt a közönség, aki az élő héber nyelv összeforrasztó erejével kapcsolja egybe a választ és az államot.

Singer József, rendőrőrnagy, a „06” magyar ügyei nek vezetője, hangsúlyozta: a hivatali titoktartás arra kötelezi őt, hogy számos olyan részletről hallgasson, amely a tárgyalás folyamán kerül a köz tudomásra. Az összegyűjtött hatalmas anyagot tanulmányozva, éjjeleken keresztül, lelkiismeretével viaskodva kérdezte önmagától: lehet-e ártatlannak tekinteni a magyar népet? Ha összehasonlítja a magyarországi eseményeket Dánia, Finnország, Bulgária, Románia népeinek magatartásával, meg kell állapítania, hogy csak a németekkel egybevethető közönyt, kegyetlenséget, rosszindulatot örökítenek meg a magyarokra vonatkozó dokumentumok.

Schön Dezső, az „Uj Kelet” felelős szerkesztője, a kinek az Eichmann perrel

megjelenő írásait, dr. Minton Lajos „tragikus tárcáknak” jellemezte, előadásában nyomatékosan hangsúlyozta: a pernek már most van egy nagy eredménye. A különböző törzsekhez tartozó bevándorlók, most ismerik fel egymásban a testvért. A külföldön élő zsidóság körében, újra érzik az asszimilációjuk nem lehet teljes.

Dan Ofry, az „Uj Kelet” parlamenti tudósítója, annak a nézetének adott kifejezést, jobb lett volna népbírósságot felállítani, amely rövid idő alatt meghozta volna az ítéletet.

Dr. Bródy Sándor, aki 1947-ben a szocialisták listáján országgyűlési képviselő volt s most Brazíliában él, — az ügyességsz hivatásra utazott ide tanunak, — erkölcsi kötelességének érzés megemlékezni Bajcsy-Zsilinszki Endréről, aki egyedül állott ellent a németeknek fegyverrel a kezében. Ezért később a nyilasok felakasztották. Ő interpellált a budapesti parlamentben a szabály-újvidéki vérengzés miatt is. A közönség lelkesen megtapsolta az előadót.

Az Eichmann per a tömegek ügye. Ezt aktív részvétellel is, kifejezésre juttatják. Ez volt a tanulsága az estnek. Gervai Sándor

A Hitachdut Oléj Hungária közleményel

Halmi József 50 éves újságírói jubileuma a tel-aviv H. O. H.-ban

Nagyszabású ünnepi est kezében tartják meg 1961 május 29-én, este 8-kor a tel-avivi H. O. H. kultúrteremében (Hajarkon 81.) a Magyar-Zsidó Világkongresszusa Izraeli Tagozata, a HOH Országos Központja és a tel-avivi színt közösen rendezésben Halmi József, a kiváló és érdemes újságíró és publicista pályafutásának 50-ik fordulóját. A magyar íjűv irodalmi, művészi és színházi életnek csaknem valamennyi kiemelkedő személyisége részt vesz ezen a jubileumi esten, melyet a tel-avivi H. O. H. nevében dr. Földi Márton nyit meg, majd a Magyar-Zsidó Világkongresszusa és a H. O. H. Országos Központ nevében dr. Rosenfeld Sándor üdvözli az ünnepeltet.

Az ünnepi beszédet Kaczár Ilés, a kiváló író mondja. Kiváló és színházi életnek csaknem valamennyi kiemelkedő személyisége előadást tart: Faragó Miklós, dr. Feuerstein Emil, Gárdos (DÓ) Károly, Jánosh Ferenc, Kishor Ferenc, dr. Márton Lajos, Rónai András, Hissel Mordecháj, Sauter N'halovics Sándor, dr. Stark Valéria és Zoltán Dezső.

KERESÉS Dr. Szekeres Árpád (Emmes néni) Győr, Korvin-u. 42. keresi unokáját, Kondor Béla műbátorasztalos (?), aki 1920-ban alijázott; Glick Sophia, Argentínából keresi unokafivérét, Held Rudolfot, aki állítólag Béer-Sevén lakik. Izraeli címe: Askalon, KKL, utca 4. — Márton lány, akinek Lőb Jenőné nevű testvére van, közzölje címét: Markovits Stef, Kfar Áta, Sikun Chiszáchon, Tábor 12. Marstein József nyomásznak üzenete van szentannai testvéréről. Cím: Schwarzcz Jenőné, Nooráti lit 116/7.

JERUSALEM A május 29-én, este 8-kor hirdetett filmelőadás, technikai okok miatt elmarad.

HAIFA A HOH haifai színiestélyének speciális bizottsága f. hó 31-én, szerdán délután 5 órai kezdettel tartja a Dr. Weitzner Otthonban Pevzner u. 2 sz. alatt legközelebbi fagyaltédelantját.

Házasszonyok: Davidovits Helen és Wertheimer Lil. Miután a házasszonyok személyre szóló meghívókat nem küldenek, kérjük a magyar íjűv tagjait, hogy ezen közleményünket meghívásnak tekintsék.

NATANJA A HOH kultúrteremének közleménye: 1961. május 31-én, szerdán este 8 órakor dr. Hermann Dezső tart előadást „Változások a világ politikai helyzetében”. A Natánján rendkívül népszerű előadó estély nagy érdeklődés előzi meg. Színhely: HOH otthon — Rótszínházjáruulás 75 agóra.

1961 V 28 Uj Kelet 5

Elsőizben Izraelben, ultramodern dobozban, válogatott minőségű cigaretta a legkiválóbb dohányjövédéki csomagolásban

Everest

EVEREST FILTER 20 CIGARETTA — 80 AGORA

EVEREST MENTHOL 20 CIGARETTA — 80 AGORA

VÁLOGATOTT DOHÁNYBÓL KÉSZÜLT KÜLÖNLEGES KEVERÉK. TELJESEN TÖKELETES FÜSTSZÜRÖS SZOPÓKAVAL, TÖBBRÉTEGŰ SZÜRÖBETÉTTTEL

A CIGARETTA MENTHOLOSÍTÁSA A „WITOLD” SVAJCI-AMERIKAI PATENT SZERINT KÉSZÜL.

A VARÁZSKEZÜ EMBER

RÉSZLETEK JOSEPH KESSEL
KÖNYVEBŐL

Ford.: Marton Ilona

A csodátevő kéz, amelyről Joseph Kessel lenyűgözten érdekes könyve szól, dr. Felix Kersten, a manuális gyógybóval foglalkozó férfi keze, mellyel bámulatreméltó hatalomra tett szert Heinrich Himmlerrel, a közelmúlt történelmének egyik legrettegettebb alakjával szemben. Dr. Kersten azért hívták meg Németországba, hogy annak második számú vezérének meggyógyítsa és különös befolyását arra használja fel, hogy kiirtásra szánt életet ezrei megmentse a haláltól.

Az 1940 és 1945 közötti vérgözsök években hétről-hétre, hónapról-hónapra ragadta ki Himmler áldozatait a koncentrációs táborokból és a gázkamrák elől. A Zsidó Világkongresszus az ő javára írja hatvan ezer zsidónak a biztos halálból való kimentését és rendkívül nehéz megállapítani a holland, lengyel, finn, norvég és egyéb nemzetiségűek pontos számát, akiket visszahozott a halál torkából.

Nincs még egy ember, akinek története első hallásra annyira hihetetlennek tűnik — mondotta Trevor-Roper, az oxfordi egyetem tanára és a náci Németország történelmének nagy ismerője. De nincs ember, akinek a történetét olyan tüzetesen vizsgálták, tanulmányozták volna. Elemesték tudósok, jogászok, ellenséges politikusok — mindenünnen győztesen került ki.

Joseph Kessel dr. Kersten drámai történetét eleven erővel és felejthetetlenül beszéli el abban az életrajzban, amelynek címe EGY EMBER, AKINEK A KEZE CSODÁKAT MŰVELT, s amelyet 1960 nyarán, egy évvel ezelőtt adtak ki Franciaországban, ahol azonnal a „best-seller” könyvlista élére került.

Elteltek óriási méreteitől, a Prinz Albrecht-Strasse 8. számú ház külsőleg nem sokkal különbözött a háború előtti Berlin bármely más középületétől. Unalmas, szürke ház volt, falain a már megszokottá vált horogkereszt zászlók lengtek. De ezt a jelentéktelennek látszó épületet éjjel-nappal merev, robotemberhez hasonló őrség vigyázta és az emberek — ha elhaladtak előtte — meggyorsították lépteiket és gondosan elfordították róla pillantásukat. Mert ez a ház Heinrich Himmler, a Schutzstaffel vezére (SS Elit-Regiment), a Gestapo ura, Németország legrettegettebb emberének a főhadiszállása volt.

1939-ben, egy márciusi nap délutánján, elegáns, esukott luxusaúton fékezett le a ház bejárata előtt. Zömök, negyven év körüli, polgári öltözetet viselő férfi lépett ki belőle, a bejárat felé igyekezett és nyilvánvalóan nem vette észre a ház baljóslatu jellegét. Reichsführer Himmler után érdeklődött (a „Reichsführer” megjelölést Hitler kreálta kizárólagosan Himmler, a fontos náci munkatárs számára).

— A Reichsführer urat személyesen? — kérdezte az őrszem.

— Személyesen.

A katonai elkérte a látogató névjegyet és sietve eltűnt az épület belsejében. Nemsokkal ezután fekete inges SS-tiszt jelent meg a kapuban és merev karlendítéssel kiáltotta a náci-köszöntést: „Heil Hitler!”

A rézsásarcú idegen udvariasan megemelte a kalapját és így válaszolt: — Jó napot kívánok, hadnagy úr.

— Kérem, kövessen — szólta a hadnagy tiszteletteljesen és miután a ház kapuja becsukódott mögöttük, az őrszemek csodálkozó arc kifejezéssel néztek egymásra.

Mert a látogató semmiben sem hasonlított azokhoz a személyekhez, akik ebben a házban rendszerint megfordultak. SS-tisztek, magasrangú rendőrhivatalnokok, a titkos ügynökség emberei, besúgók, kihallgatásra megidézett gyanúsítottak. Ez az ember nem mutatott félelmet, gögöt, meghunyászkodást. Jómódorú, szolid külsejű polgárnak látszott, semmi egyébként. Rendkívül szokatlan...

A tiszt átvezette a látogatót katonákkal zsúfolt szobákra, fel a roppant méretű lépcsőn, két emeletnyi magasságba, egy hosszú folyosó végéig. S mielőtt bekopoghatott volna, megnyílt előttük egy ajtó, s ott állt szemben a reájuk várakozó Heinrich Himmler személyesen. Vékony, keskenyvállú, kefebajszú férfi, SS-tábornoki egyenruhában. Fémkeretes szemüvege mögött sötétszürke szempár, viasz-sárga arcbőre kiugró pofacsontokra feszült. Csontos ujjával megragadta látogatója kövérkés kezét és behúta a szobába.

— Köszönöm, hogy eljött, doktor — mondta. — Sokat hallottam önről... talán sikerülne fog enyhíteni győtrő gyomorfájdalmaimat. Már se járnai, se nyugodtan ülni nem bírok tőlük.

Himmler elengedte látogatója kezét. Kellemetlen arca még viaszszzerűbbé vált, miközben folytatta a panaszkodást.

— Németországban egyetlen orvosnak sem sikerült... de hallottam, hogy ön ott is eredményeket ér el, ahol mások kudarcot vallottak. Gondolja, hogy tud rajtam segíteni?

Dr. Felix Kersten, anélkül, hogy válaszolt volna, tanulmányozni kezdte a mongolvonásu arcot, a ritkán növő haját, a beugró áll vonalát. Ez hát a fej, ebben fogamzanak meg és fejlődnek ki azok a rendszabályok, melyek a rettegés és borzalom forrásai minden civilizált nép számára — koncentrációs táborok, tömegkivégzések...

De a hamuszürke, petyhüdt arcban Kersten észrevette a szenvedő emberi test ismerős jeleit is. Körülnézett a szobában. Rideg bútorok, óriási íróasztal telve papírokkal, néhány szék és egy hosszú divány.

— Szíveskedjék derékgig levetkőzni és hanyatfeküdni, Herr Reichsführer... — kezdte.

Himmler sietett engedelmessé válni. Kersten székét húzta a divány mellé és a kinyújtózott férfi testére helyezte a kezét.

Nagy, vastag kéz volt. A rövid körmök alatt minden ujj kissé duzzadt, vastagabb a szokottnál. Amikor az orvos keze megmozdult, telt arcán rendkívüli változás ment végbe. Vonásai kisimultak, arca elernyed, szája elvesztette érzéki kifejezését. Lehúnyta a szemét és puritán, flamand polgármester-arca Buddha-szoborrá változott.

Az ujjak könnyedén, szinte észrevétlenül siklottak végig Himmler nyakán, mellén, a szívén és gyomra fölött. Bizonyos pontoknál meg-megállt, megnyomta, megtapogatta a helyet, kutató, hallgatózó...

Most Himmler váratlanul éles kiáltást hallott. A könnyed, bársonyos tapintású ujjak e pillanathban brutálisan nyomódtak a gyomor egy pontjára, melynek nyomán, mint tüzes hullám lángolt fel a fájdalom.

— Nagyon jó... lássuk csak — szólta Kersten gyengéden. A fájdalom újabb hulláma száguldott keresztül Himmler belsején, aztán még egy és még egy... Már nyöszörgött, beleharapott az ajkába, halántékát kiverte a veríték.

— Nagyon fáj, úgy-e? — kérdezte Kersten.

— Borzalmasan — nyöszörgött Himmler összeszorított fogai között.

Kersten keze végre megpihent és kinyitotta a szemét. — Látom — mondta. A gyomorral van baj és főleg a kapcsolatos idegrendszerrel. Nincs semmi, ami ennél fájdalmasabb lehetne.

— Tud rajtam segíteni? — kérdezte Himmler. Fakó arca könyörögni látszott.

— Azonnal meglátjuk — válaszolt Kersten.

Most már nem tapogatózott. Mélyen belenyomta ujjait a beteg gyomrába, megragadott egy izomsomót, nyomogatni, préselni, masszírozni, csavargatni kezdte. Himmler fájdalmi minden mozdulatnál megújultak.

Néhány perc múlva Kersten karja lehanyatlott, teste elernyed, mint az öklívívő két menet között.

— Ennyi elég is lesz előszörre — mondta. — Hogy érzi magát? A Reichsführer, mielőtt felelt, kissé elgondolkozott. Szinte úgy tűnt, mintha azt hallgatná, mi megy végbe a testében. Végül habozva megszólalt:

— Ugy érzem... úgy érzem, mintha... igen, bémulatos... jobban érzem magam!

Fekvő helyzetéből óvatosan felmelkedett, nyilván mozdulatának borzalmas következményeitől rettegve. De a fizikai megkönnyebbülés tovább tartott, az elviselhetetlen fájdalom nem tért vissza.

— Semmiféle gyógyszer nem segített eddig — kiáltotta. — Még morfium sem. És most, néhány perc alatt... Soha nem hittem volna...! Doktor úr, azt akarom, hogy mellettem maradjon. Azonnal felvételem ezredesi rangban az SS-egységbe.

Kersten a fantasztikus ajánlat hallatára kezdte kényelmetlenül érezni magát, de határozott hangon válaszolt:

— Reichsführer úr, tökéletesen tisztában vagyok a megtiszteltetés nagyságával... Sajnos azonban, lehetetlen elfogadnom.

Ezzel magyarul kezdte, hogy Hollandiában él, ott a háza, családja, egzisztenciája és rengeteg betege.

— De — tette hozzá — valahányszor szükség lesz rám, eljövök, most pedig két héten át Berlinben maradok itteni pácienseim kezelése miatt.

— Akkor vegyen be közéjük engem is, doktor úr. Kérem, jöjjön el minden nap... nagyon kérem.

Himmler határozott mozdulattal nyomta le az íróasztalán lévő villanyesengő gombját. A szárnysegéd belépett és az ajtóban tisztelegve megállt.

Dr. Kersten mindig szívesen látott vendégünk — mondta Himmler — és adja ezt tudtára mindenkinek.

Kersten a következő két hét minden reggelén megjelent a Prinz Albrecht-Strasse 8. szám alatt, Himmler kezelése céljából. Nem szívesen tette. Kizárólag régi páciense és jóbarátja, August Diehn kedvéért vállalta. Diehn, akinek gyárai és nagyöszegű részvénytársaságai voltak, 1938 év végén megkérdezte Kersten, hajlandó volna-e megvizsgálni Himmlert? Kersten kereken visszautasította az ajánlatot:

— Mind a mai napig távollartottam magam az ilyenfajta elemektől és eszem ágában sincs kapcsolatba lépni a legrosszabbikkal közülük — mondta.

Diehn szemmelátható erőfeszítéseket tett, hogy más elhatározásra bírja.

— Még soha nem kértem magától semmit, most az egyszer mégis arra kérem, tegye meg az én kedvemért... és mások érdekében. Himmler államosítani készül a német kálisó-ipart... én leszek első célpontjainak egyike. Saját tapasztalatomból tudom, milyen befolyással van a betegre Kersten doktor, amikor megszüadítja őket fájdalmaiktól. Így hát bizonyára megérti, hogy... — August Diehn hirtelen szegyenkezve elhallgatott.

Kersten doktor tehát igent mondott. Végzetes elhatározás volt. Százerek életét mentette meg általa.

A VÉZET ÉS DOKTOR KO

Felix Kersten nem volt valódi orvos. A szó közönséges értelmében szerint, masször volt, de messze attól, amit közönségesnek lehetne nevezni. A sors rendkívül ügyes kézzel ajándékozta meg.

1898-ban Eszterházyban született, de az első világháború után felvette a finn állampolgárságot és Helsinkiben megkezdte masszázstanulmányait. Az északi országokban, de különösen Finnországban a kézi terápia régi tudomány és nagyabecült gyógyódnak, művészetnek számít. Azokban az időkben Helsinki leghíresebb szakorvosa, dr. Colander, gyakran látogatta a kórházat, amelyben Kersten folytatta tanulmányait. Dr. Colander felismerte a fiatal ember masszázsi iránti természetes hajlamait és pártfogásába vette őt.

Két évi, intenzív tanulás következett. 1921-ben Kersten elnyerte tudományos masszöri diplomáját és 1922-ben egy kisebb társasvácsora során megismerkedett dr. Ko-val.

Dr. Ko öreg, ráncosképzű kínai orvos volt, aki egy tibeti kolostorban nevelkedett, ahol láma lett. Gyermekkora óta a gyógyítás művészetével foglalkozott, elsősorban a masszírozás ősrégi és különleges tudományával. Miután húsz esztendő töltött e tanulmányokkal, nyugatra utazott és Angliában elnyerte az orvosdoktori diplomát. Első rendelőjét Londonban nyitotta meg, később pedig Berlinben folytatta gyakorlatát és betegeit kizárólag masszázssal kezelte, úgy, amint arra Tibetben tanították.

Dr. Ko a vacsora folyamán érdeklődni kezdett a fiatal diák iránt, meghívta lakosztályába, hogy a finn gyógyódnak technikai részleteit megismerje. Miután Kersten lelkes előadását végighallgatta, csillag, félig lehúnyt pillái mögül rámosolygott a fiatalemberre és azt mondta:

— Kedves, fiatal barátom, maga nem tud semmit... abszolúte semmit. De én elvállalom tanítványomul.

A következő három év folyamán Kersten minden szabad percét munkában töltötte a láma-orvos mellett. Asszisztált munkájában, megfigyelte jelentékeny gyógyítási eredményeit. Ko nem állította azt, hogy masszázssal minden betegséget meg tud szüntetni, de kezelési eredményei arányaiban túlszárnyalták sok gyakorló orvos legmerészebb álmait.

A tibeti tudományokon kívül — amint azt dr. Ko tanította — a masször legfőbb feladata megállapítani a fájdalom pontos helyét és természetét. Ő maga nem sokat törődött a beteg panaszaival, érdekesüléseinek egyedüli forrása az ujjak hegye volt. Ezekkel állapította meg, hol vannak a szövetekben veszedelmes elváltozások és melyik idegcsoporthoz érte sérülés?

1925-ben dr. Ko így szólta tanítványához: — Kersten, maga mindent tud, amit tőlem megtanulhatott. — Ezután betegeit rábízta Kerstenre, ő maga pedig visszatért Tibetbe.

Kersten anyagi helyzete egyetlen nap alatt megváltozott. Az örökre pénzzavarban szenvedő fiatal diák, aki tanulmányai folytatása érdekében kénytelen volt mindig valami mellékfoglalkozás után nézni, most egycsapásra dúsgazdag ember lett. Nagytekintélyű személyiségek serege özönlött rendelőjébe és orvosi hírneve csakhamar egész Németországot bejárta.

1928-ban Hollandiába hívták, hogy Vilma királynő férjét, Henrik herceget gyógykezelje és Kersten annyira megszerette az országot, hogy rendelőjét véglegesen áttette Hágába. Berlinben fenntartott magának egy lakosztályt és a város környékén gyönyörű birtokot vásárolt.

Rövidesen megnősült. Fiatal felesége, Irmgard, finomnál-finomabb ételekkel traktálta, amit Kersten rendkívül kedvelt. Állandóan utazgatott, hol Hágában, hol Berlinben, hol Rómában keresték fel a betegei. Megszületett első fia, boldogsága kiapadhatatlannak látszott.

S hogy az időről meg ne feledkezzünk: házasságkötésének időpontjára esik az Anschluss, — Hitler megszállta Ausztriát és abban az évben, amikor fia megszületett (három közül az első), Hitler bekebelezte a náci Birodalomba Csehszlovákia egy részét.

Kersten behúnyta szemét az események előtt. Elbarikádozta magát hivatása falai, családja és boldogsága mögé. Hogy is keveredett volna politikába...?

(Folytatása hétfőn)

Befertés bizonyítékai

Ferenczy ezredes nyeiről

Jeruzsálemben Kelet-tudósítók ték délelőtt az ország az Eichmann tárgyaló törvényt más elé terjesztés oidalas okmánylyet a magyaróságok juttattak Bach helyetteséből a mekíratorokból felleg figyelmet amelyek a mrendőség tevémerették a m zsidóság deporvégrehajításábanányok pedigják, hogy a m zsidóság sorsaeichmann áltügyszaltáj dön tek március 19

A Zsidó

Az ülés eSamu bizonyítékterjesztett előnyomán Eichmann a szót és kezdte csillag viselését ismertette. Elzölte, a Zsidólesz a kötelezőül hárommilliólagot előkészítmagyarországi segesen” legye lönböztette. Eichmann zsidó álló munkások tesített. A Eichmann köztanács tagjai gondoskodnak

Amikor a I

A vádlott, dmasa szerint, sen megemittet rendkívül érde művészi és itások iránt. M őta a zsidók lalkozik, jól is saikat és hébet tud náluk... Eichmann k hogy minden, zsidósággal tö a háború idejében befejez németek, mint

Eichmann

Dr. Gábor J során közölte hogy rendkívü len a sárga cs miatt, mert ed ső világháború gyi rangban nagyapja pedig az 1848-as má ságharcban. A lag viselése ar bátorítani a hogy megszég megtámadják utcan. Erre a Eichmann azt nem fogja hogy bárki is sárga csillag v és ha ilyesmi közöljek vele, bezakadik...

A magyar

Ebből a besz derül még, hog rok kérték ttegye lehetővé Auschwitz me mert olyan hirt hogy ott nagyon firtás folyik. Eiban nem enged mukra a látogból a csendő követezettekre igazak a hírek. tonai helyzet én arra a kö

Himmler

A beszámoló még, hogy sze 23-án Ferenczy Eichmannal, ak hogy Horthy annyózo paran fegyverrel is m zakk a deportál tását. Időközbe kézhöz kapta a deportálások

Belerjesztették a magyar kormány bizonyítékait Eichmann bűnösségéről

Ferenczy ezredes jelentése a budapesti gettó megmenekülésének körülményeiről — Dokumentáris filmet fognak bemutatni a tárgyaláson

Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától). Péntek délelőtt az államügyész az Eichmann bűnperét tárgyaló törvényszéki tárgyalás előterjesztett egy 54 oldalas okmányköteget, melyet a magyarországi hatóságok juttattak el Izraelbe. Bach helyettes államügyész ezekből a magyar nyelvű okiratokból felhívta a bíróságot figyelmeztetni a magyarországi rendőrség tevékenységét a zsidóság deportálásának a végrehajtásában. Más okmányok pedig azt bizonyítják, hogy a magyarországi zsidóság sorsa fölött, az Eichmann által vezetett ügyosztály döntött a németek március 19-iki bevonulása után.

A Zsidó Tanácsnak kell elkészíteni a sárga csillagokat

Az ülés elején Stern Samu bizonyos kéréseket terjesztett elő, amelynek nyomán Eichmann vette át a szót és kezdetben a sárga csillag viselésének az ügyét ismertette. Eichmann közölte, a Zsidó Tanácsnak lesz a kötelessége körülbelül hárommillió sárga csillagot elkészíteni, hogy a magyarországi zsidók „egységesen” legyenek megkülönböztetve. E célból Eichmann zsidó munkásokból álló munkáscsoportokat létesített. A továbbiakban Eichmann közölte a Zsidó Tanács tagjaival, hogyha gondoskodnak a rend és a

lása után. Az egyik okirat annak az 1944 március hó 31-én Eichmann svábhegyi főhadiszállásán megtartott ülésről számol be, amelyen résztvettek a budapesti Zsidó Tanács tagjai, Eichmann parancsára. Ezen az ülésen résztvett a ma Budapesten élő 80 éves dr. Boda Ernő, aki eskü alatt megerősítette nyilatkozatát küldött ennek az ülésnek a menetéről. A beszámolóból kiderül, hogy Eichmannon kívül Krumay, Wisliczeny és még egy német tiszt vett részt az ülésen, míg a Zsidó Tanács képviselőiben Stern Samu elnök, helyettese dr. Boda, továbbá dr. Pető Ernő és dr. Gábor János tanácsos vettek részt.

fejelem fenntartásáról a zsidók körében, úgy magára vállalja a védelmet életükre és vagyonukra. Hozzáfűzte, hogy a Zsidó Tanács tagjai hozzá fordulhatnak, ugyanakkor figyelmeztette, hogy „ne csappják be!” Eichmann követelte még, hogy alakítsanak munkáscsoportokat a zsidókból és amikor a Zsidó Tanács egyik tagja azt válaszolta, hogy erre nincs felhatalmazásuk, Eichmann így utasította rendre: — Hagyjának fel ezekkel a liberális felfogásokkal! Nem kell kérniük, hanem parancsokat kell adniok!

Amikor a németek újra „kellemesek” lesznek

A vádlott, dr. Boda vallomása szerint, ezen az ülésen megemlítette még, hogy rendkívül érdekli a zsidó művészeti és irodalmi alkotásokat. Mint ahogy 1934 óta a zsidók ügyeivel foglalkozik, jól ismeri alkotásukat és héberül is jobban tud náluk... Eichmann közölte még, hogy minden, ami most a zsidósággal történik, csak a háború idejére szól. A háború befejezése után a németek, mint a múltban,

ismét „kellemesek” lesznek az emberekkel, amit Eichmann így fejezett ki németül: „Die Deutschen werden wieder gemüthlich sein...” Eichmann, az erőszak alkalmazása nélkül szeretne volna végrehajtani a különböző zsidó-ellenes atrocitásokat és hangoztatta, hogy amennyiben ellenállásra kerül sor, akkor erőszakot fognak alkalmazni. Ha a zsidók partizán-tevékenységet kezdenek, kímélet nélkül lemészárolja őket.

Eichmann védelmet ígér a csillagosoknak

Dr. Gábor János, az ülés során közölte Eichmannal, hogy rendkívül szerencsétlen a sárga csillag viselése miatt, mert édesapja az első világháború alatt őrnagyi rangban hadbíró volt, nagyapja pedig honvéd volt az 1918-as magyar szabadságharcban. A sárga csillag viselése arra fogja felbátorítani a csöcseléket, hogy megsejgyenítsék és megmártadják a zsidókat az utcán. Erre a bejelentésre Eichmann azt válaszolta, nem fogja engedélyezni, hogy bárki is szenvedjen a sárga csillag viselése miatt és ha ilyesmire sor kerül, közölik vele, ő majd intézkedik...

Gavriel Bach ügyész ezután benyújtotta a jelenleg Braziliában élő dr. Pető Ernő írásbeli vallomását, aki szintén résztvett ezen az ülésen. Pető, aki 80 éves magas kora és egészségi állapota miatt nem jöhetett Izraelbe és ezért Izrael brazíliai konzulja előtt tette meg eskü alatti vallomását. Dr. Pető azt is ismerteti, hogy Ferenczy ezredes ezredes jelenlétében Lulay százados a csendőrség ülésén egyórás beszédet tartott 1944-ben Eichmann és a Gestapo emberei ellen, Lulay kijelentette, hogy Eichmannék most élet-halál harcot folytatnak a zsidók ellen, akik miatt a magyarok is veszélybe kerülnek.

A magyarok látogatást kértek Auschwitzba

Ebből a beszámolóból kiderül még, hogy a magyarok kérték Eichmannól, tegye lehetővé számukra Auschwitz meglátogatását, mert olyan hírek érkeztek, hogy ott nagyméretű tömegfirtás folyik. Eichmann azon bna nem engedélyezte számukra a látogatást és ebből a csendőrség arra a következtetésre jutott, hogy igazak a hírek. Lulay a katonai helyzet elemzése során arra a következtetésre

jutott, hogy a németek elvezették a háborút és ennek következtében Ferenczy felajánlotta segítségét, hogy Eichmann megakadályozza a deportálásokat végrehajtásában. Megegyezés jött létre, amelynek értelmében Ferenczy és a csendőrség látszólag együttműködik majd az SS-el, de ha a deportálás a végrehajtás szakaszába kerül, meg fogják azt akadályozni.

Himmler nem engedett Eichmannak

A beszámolóból kiderül még, hogy szeptember hó 23-án Ferenczy megjelent Eichmannnál, akivel közölte, hogy Horthy Miklós kormányzó parancsára akar fegyverrel is megakadályozni a deportálásokat folytatni. Időközben Ferenczy kérésére kapták Eichmannól a deportálásokat végrehaj-

lásának tervét, amelynek értelmében augusztus 26. és szeptember 18. között a csillaghegyi téglagyárból kellett volna folytatni a deportálásokat, Eichmann tervei értelmében az első transzporttal a Zsidó Tanács tagjait és tisztviselőit, családtagjaikkal együtt utának kellett volna indítani.

Mint ahogy a magyarok ellemezték ezt a tervet, Eichmann közölte, hogy Berlinbe repül és Himmler segítségét kéri annak végrehajtásához. Később értesítés jött, hogy Himmler engedett a magyar követelésnek, mert tudta, hogy a katonai helyzet alakulása folytán a magyar csendőrség segítsége nélkül nem tudják végrehajtani a deportálást. Így hiusult meg Eichmann terve a budapesti zsidóság deportálására.

Filmbemutatók a tárgyaláson

Hausner főügyész pénteken kérte a bíróságtól néhány dokumentum-film bemutatását, amelyek a náci tevékenységét ismertetik. A bíróság még nem hozott határozatot a filmek bemutatásának engedélyezéséről, mert a hét folyamán előzőleg lehetővé teszik dr. Servatius védőügyvédnek, hogy Eichmannal együtt a Bét Háam termében a bírósági tárgyalás idején kívül megtekinthessék a filmeket.

Az egyik film Auschwitzot mutatja a felszabadulás után az ott megmaradtakkal, egyik pedig a varsói gettót. Egy film zsidóknak Rawensbrückbe való szállítását ismerteti, míg egy másik a maunthauseni táborból származik, ahol az egyik jelenetben több ezer ember Appelen áll, anyaszült meztelenül. Ezer közül az ügyességnek szar dekában áll bemutatni azt a nyugat-németországi televízióban a jelenlegi tárgyalás előtt bemutatott filmet, amely az Einsatzgruppen

nevével megsemmisítő-csoportok működését mutatja akció közben.

A pénteken prezentált okmányok között szerepelnek Ferenczy csendőrségi különböző jelentései.

Ezekből kiderül, például, hogy egy ülésen, amelyen Ferenczyt kivül a németeket dr. Zöldi Márton Gestapo-tiszt képviselte, elhatározták, hogy a zsidókat, „mint heringeket lehet betenni” a vonatokba, hiszen a németeknek erős emberekre van szükségük és aki nem bírja ki, legfeljebb elhull majd útközben. Német országban nincs szükség divatdámákra...

Ferenczy 1944 július 9-i jelentéséből végül az derül ki, hogy a május 14-én megkezdett deportáció óta 147 vonatot hagyta el Magyarország 434.351 zsidó fajhoz tartozó személyével. Magyar ország egész területét kiürítették már a zsidóktól. Budapest kivételével — írta Ferenczy.

Elítélték Náchmán Farkas egyik bűntársát

J. Treibits tel-avivi törvényszéki bíró kétévi tényleges és háromévi feltételes elzárásra ítélte Eljáhu Goldberg 30 éves rájárat-joszlói lakost, akit bűnösnek találtak abban, hogy Náchmán Farkassal együtt rablótámadást tervezett ki. Eljáhu Goldberget 1953-ban gyilkosság címén életfogytiglani fegyházra ítélték, de 1959-ben amnesztia révén szabadlábra került. A vádirat szerint Goldberg, Náchmán Farkassal és az időközben elítélt Morise Lévivvel, valamint Simon Jechezkel együtt tavaly novemberben ki akarták rabolni a Rison Lecion melletti Náchlát Jehuda postahivatalának igazgatóját. Ezt megelőzően a banda a Landwer kávéházat tulajdo-

nosát akarta kirabolni. Mindkét kísérlet azonban véletlen balszerencse folytán meghusult. Ugy a Landwer - üzlet vezetője, mint Szájág postahivatali főnök nem gyalog indult el a pénzzel, hanem autóbá szállt és így a lesbenálló rablók nem tudtak hozzájuk jutni. A koronatanúként szereplő Simon Jechezkel állításával szemben Goldberg tagadta, hogy a kérdéses időben találkozott Farkassal és Jechezkéllel és azt állította, hogy a tanu által megjelölt napon fiának brit-milájával volt elfoglalva. A bíróság azonban Simon Jechezkél vallomásának adott hitelt és Goldberget bűnösnek mondotta ki.

Ottawa zsidósága melegen ünnepelte Dávid Ben Guriont

Dávid Ben Gurion miniszterelnök ottawai látogatásának legbensőségesebb élménye az a fogadtatás volt, amelyben szerdán a helyi zsidó hitközség részesítette. Rendes munkanap volt, de azért a zsidók otthagyták irodáikat és üzleteiket, hogy meghallgassák Izrael miniszterelnökének rövid beszédét a hitközség épületében. Ottawa hatezer zsidó lakosának egyharmada zsufolódott össze a teremben, közöttük az iskolágyerekek is, több mint ötszázan. Ottawában csaknem minden zsidógyereket zsidó iskolákban tanul. A bejáratnál kedves diszorség fogadta a miniszterelnököt: apró zsidó gyermek, zöld cserkészruhában, akik tisztelegtek neki és „hedád” felkiáltással üdvözölték. A kanadai cserkészek közül zsidó csoportjának tagjai voltak ezek, akik eredeti ajándékkal is kedveskedtek a vendégnek: egy albummal, amelybe a gyerekek héberül írták be nevüket.

Ben Guriont viharos taps fogadta, amikor a terembe lépett. Rövid beszédében azt hangoztatta, hogy még nem valósultak meg az ő álmaik és nehéz korszak áll előttünk, de mindaz, amit eddig elértünk, a szörvények egybegyűjtése és összeolvasztása folyamatának megindulása, egy új társadalom megteremtése, a Közéletet legerősebb hadseregének megszervezése, az a reményt öbreszti ben-

*S*P*O*R*T*

Botrányba fulladt a kiesési derby

Bné Jehuda — Botár Tel Aviv 3:2 (félbeszakadt)

A Nemzeti Bajnokság utolsó mérkőzését játszóták tegnap Bné Jehuda Schunát Hátikvábaa lévő pályáján. A vendéglátó csapat és a Bétár Tel-Aviv között. Ennek a mérkőzésnek az adott rendkívül fontos-ságot, hogy a kieső csapat határozta meg. A két fél, a Bné Jehuda és a Bétár 11-11 ponttal, az utolsó és utolsóelőtti helyen állott a táblázatban. A mérkőzést 5000 főnyi közönség nézte végig, azaz, mégsem végig, mert a játékidő 63-ik percében a játék félbeszakadt. Az történt ugyanis, hogy Askenazi játékezőt leküldte a pályáról Halevát, a Bétár egyik játékosát, aki erre megtámadta a bírót, arcütötte és a játékezőt, természetesen, erre beszüntette a játékot. Ekkor a mérkőzés 3:2 arányban a Bné Jehuda javára állott.

csé, Hilel, a 100 méteres négy uszásban lett első és a 100 méteres pillangó uszásban fivére mögött a második helyre érkezett be. A verseny folyamán két új Makkabi rekordot is értek el. A 200 méteres ifjúsági melluszásban Tain, Makkabi Haifa 2:51,5 perces időt, 200 méteres női melluszásban Tamar Zelig, Makkabi Haifa 3:21,2 perces ifjúsági rekordot uszott.

A LÉGIHADERŐ CSAPATA A HADSEREG KUPAJÁRA

A hadsereg labdarúgó bajnokságait csütörtökön fejezték be. A vezérkari főnök kupáját az idén a légi haderő csapata nyerte meg, amely a döntő mérkőzésen 3:2 (1:2) arányban legyőzte a Náchál csapatát. A győztes gól, rendkívül feszült játék után, a mérkőzés utolsó percében születt meg. A légi haderő csapata megérdemelten jutott a kupához, minthogy nagy lelkesedéssel és odaadással játszott. Érdekes hogy a Náchál csapatában a nemzeti bajnokság néhány ismert labdarúgója is játszott. Az első gólt a játék tízedik percében Averbuch szerezte meg a légi haderő csapatának, majd Ahárónskind egyenlített, sőt a 33-ik percében Begleiter megszerezte a vezetőgólt is a Náchálnak. A második félidő 17-ik percében Cádok Pino egyenlített, míg a játék utolsó percében Olínki szerezte meg a győztes gólt.

A mérkőzés után Cvi Gur tábornok, vezérkari főnök, átadta a serleget a győztes csapatnak és diszoklevelet a Náchálnak a második helyért.

HABIMAH

Párdesz-Chana, május 28.
A CSODATEVO

IZRAELI OPERA

Vasárnap, máj. 28. este 8.30
DON PASQUALE

S. DZIGAN

Cit mach nist báj der eing!

Kfár-Szába, május 29., hétfő. — „Amal”, 8.30

L. Abramovici - Avron

a bukaresti Ailani Színház művészeivel.
Főszerepben:
Judith Kronenfeld
Gedera, május 28., vasárnap.
Bét Ráchel
Cipke fájer

JOSZEF BULOFF

JIDDIS SZINHAZA

TUVIA ES HET LANYA

Zenés vígjáték, 2 felvonásban
Tel-Aviv, május 28., vasárnap. — Mugrabi, 8.30

Max Perlman

és
Gitta Galina
Ramle, május 29., hétfő, „Ajalon”, 8.45
Der táte bin éch

SPANYOL

FESTIVAL EGÝÜTES

500 példátlan jelmez
17 rádió-, televízió- és filmszállag.
Eredeti spanyol diszletek
Tel-Aviv, június 5., hétfő és június 6., kedd., „Ohel Sém” este 8.30-kor

LADO

jugoszláv népi tánc- és dal-együttes
60 táncos, énekes, zenész.
5 napig
a telavivi Habimában
1951 május 27., szombat, 2 előadás, május 28., 29., 30. és 31-én.

Endre László is Eichmannról kapott utasításokat

Dr. Ferenc Tibor volt népbírói főügyész tanuallomása Endre és Baký utolsó nyilatkozatairól — „Eichmann irányította a zsidók kiirtását egész Európában”

Jeruzsálem. (Az Új Kelet tudósítójától). Dr. Ferenc Tibor, aki a háború után a budapesti népbírói főügyész elnöke volt, pénteken elmondta a bíróságon, hogy másfél órával kivégzésük előtt, Endre László és Baký László, a magyarországi zsidóság két rettegett hűbére, kijelentették neki a siralomházban, hogy Eichmann utasításaira eslekedtek. Endre hangoztatta, hogy a magyarországi zsidók deportálásának terveit Eichmann adta át neki készen és a végrehajtásról is Eichmannnak kellett rendszeresen jelentést tennie.

Dr. Ferenc Tibor, aki 1947-ben jött az országba és jelenleg Bné-Brákban él, tanuallomásában elmondta, hogy a háború után a magyar háborús bűnösök fölött ítélték a népbírói szolgálatába lépett és a budapesti népbírói főügyész elnöke, majd az állami főügyész helyettese lett. Ebben a minőségében a magyar igazságügyminiszter utasítására, rövid idővel kivégzésük előtt, találkoztak Endrével és Bakýval, akik előtt világos volt, hogy kegyelmi kérésük végleges elutasítása után, már nincs semmi kilátásuk az életbenmaradásra. Dr. Ferenc Tibor a történelmi tények pontos megállapítása végett folytatott utolsó beszélgetést a két magyar háborús bűnösrel.

Bach helyettes államügyész enné a pontnál megkérte a tanút és felhívta a bíróság figyelmét arra, hogy Endre és Baký tanuallomásainak rendkívüli jelentőségük van, mint hogy ezekből is kiderül, a mint azt különböző háborús bűnösök Nürnbergben is tanusították, hogy

szerte Európában Eichmann volt a zsidóirtás legfőbb végrehajtója. Bach hangsúlyozta, hogy a két magyar antisemita már semmiféle hasznát nem húzhatott abból, ha a kivégzés előtt nem a való tényeket mondja el. Eppen ezért kérte a bíróságtól, fogadjon el dr. Ferenc Tibor mását Endrére és Bakýra vonatkozólag.

Servatius védőügyvéd elismerte ugyan, hogy Baký és Endre nem beszéltek össze és nem igazította mondanivalóját a nürnbergi náciak vallomásához, de ennek ellenére azt állította, hogy a két halálraítelt magyar „kétségtelenül erkölcsileg akarta magát igazolni népiük előtt és ezért hátrították a felelősséget Eichmannra.”

A törvényszék rövid támaszkodás után úgy határozott, hogy elfogadjon dr. Ferenc Tibor utasítását. A volt budapesti államügyész megemlítette, hogy Endre László továbbította Eichmann parancsait Bakýnak, aki szintén belügyi államtitkári rangban a csendőrség főnöke volt és a zsidók deportálásának a végrehajtásáról gondoskodott.

A siralomházban Endre László elmondta még a tanúnak, hogy amikor technikai okok miatt nem volt

tennünk, amit ők parancsoltak.”

Dr. Ferenc Tibor közölte még, hogy Endre Lászlóval és Bakýval folytatott rövid beszélgetését jegyzőkönyvbe vették fel, amit Budapesten a 00 megjelölésű, szigorúan titkos irattárban helyeztek el. Hálévi bíró kérdésére válaszolva a tanu kijelentette: nem tudja megvannak-e még az okmányok az 1956-os forradalom után. Bach, helyettes ügyész mindenestre bejelentette, hogy a külügyminisztérium útján kérni fogják Magyarországról ennek a beszélgetésnek a jegyzőkönyvét.

Dr. Ferenc Tibor többek között beszélgetést folytatott

Dávid Ben Gurion ma indul New-Yorkba

(Folytatás az első oldalról) — én magam szándékszem örökölni a miniszterelnökséget.

— Miben segíthet Kanada Izraelnek?

— Azzal, hogy jó chálucokat küld. Túl kicsi az alicija, még akkor is túl kicsi lesz, ha százazrek jönnek.

— Fenntartja véleményét az izraeli és külföldi zsidók kapcsolatáról, beleértve azt hogy a cionizmus egyetlen értelmezése az Izraelben való letelepedés?

— Ez a személyes véleményem 16 éves korom óta és nem fogom megváltoztatni. Másoknak is joguk van a saját véleményükre. Nem árt a vita erről, ez a demokrácia alapja és ha nem fogjuk őrizni és szeretni a demokráciát, akkor kudarcot vallunk. Csakis a zsidó államban lehet teljes zsidó életet folytatni.

— Kívánja-e harmadik

fél közvetítését az arab-izraeli viszályban?

— Ha mind a két fél a békét kívánja — és kétségtelen, hogy Izrael azt kívánja —, úgy meg tudjuk kötni a megegyezést közvetítők nélkül is.

Ben Gurion miniszterelnök tegnap este a montreali főkonzulátuson fogadást rendezett, melyre 1300 vendéget hívtak meg. A kanadai hatóságok képviselőin kívül ott volt mindenki, aki valamilyen szerepet játszik Kanada zsidó életében.

Ben Gurion ma repül New-Yorkba, ahol mindenként előtt Dag Hammaris kjöld UNO-főtükkel találkozik. Ugyancsak napirendjére van tűzve a találkozás Adlai Stevensonnal, az amerikai UNO-delegáció vezetőjével. Kedden kerül sor a találkozássra John Kennedy elnökkel, aki szerdán indul Párizsba. Mindketten a Waldorf Astoria hotelben

Eichmann sajátkezűleg is gyilkolt

(Folytatás az 1-5-ös oldalról.) — vik odakiáltott a kertben dolgozó munkaszolgálatosoknak: „Bedobtuk a dögöt a Dunába.” „Ez lesz a ti sorsotok is!”

A tanu ezután egy skiccet készített a gyilkosság színhelyéről, amelyet a bíróság hosszadalmasan tanulmányozott.

Gordon még két incidensről számolt be, amelynek szemtanuja volt az Apostol utcai villában.

Egy este Eichmann felhívta magához Kolbach mérnököt és a fiúk ütése és kiáltásának zaját hallották az első emeleti szobából. Rövidre rá Kolbachot kivezette egy katona és a mérnököt sonasem látták többé.

Egy más alkalommal Szlávik felsorakoztatta a fiatal muszosokat a kertben és azzal vádolta őket, hogy valamelyikük erőszakot követett el a háznesztérné 9 éves lánya ellen. Lejött Eichmann és pofoz-

ni kezdte a fiúkat, többek között a tanut is. De ennek az ügynek nem lett folytatása, mert a háznesztérné kiszaladt és kérte Eichmann, hogy hagyjon fel a dologgal, mert a kislányának nem történt bántódása.

Dr. Servatius védőügyvéd keresztkérdései során kétségbe akarta vonni a tanu szavahihetőségét a bíróság előtt. Servatius többek között azt akarta bebizonyítani, hogy ha Eichmann a szóbanforgó légitámadás során leparancsolt a muszosokat a gödörbe, ez azt jelenti, hogy gondoskodott róluk és nem tekintette őket „Missivolk”-nak.

Gordon: Mi örültünk a légitámadásnak és Eichmann azért parancsolt le a gödörbe, mert nem akarta látni kárörvendő mosolyukat.

Dr. Servatius: Ha Eichmann olyan félelmetes egyéniség volt, hogyan merészeltek volna önként a szemébe nevetni? Nem valószínűbb-e, ha az lett volna a reakciója, hogy „különleges elbánásban” részesítse magukat.

„Nem foglalkoztam Eichmann pszichológiájával” — válaszolta indulatosan a tanu. — „En csak a tényeket mondok el.”

Az egyetlen tanuallomás, amely azzal vádolja a sántát, hogy személyesen vert agyon egy zsidófiút, mindössze egy óráig tartott a jeruzsálemi törvényszéken.

Székelly István

שולם

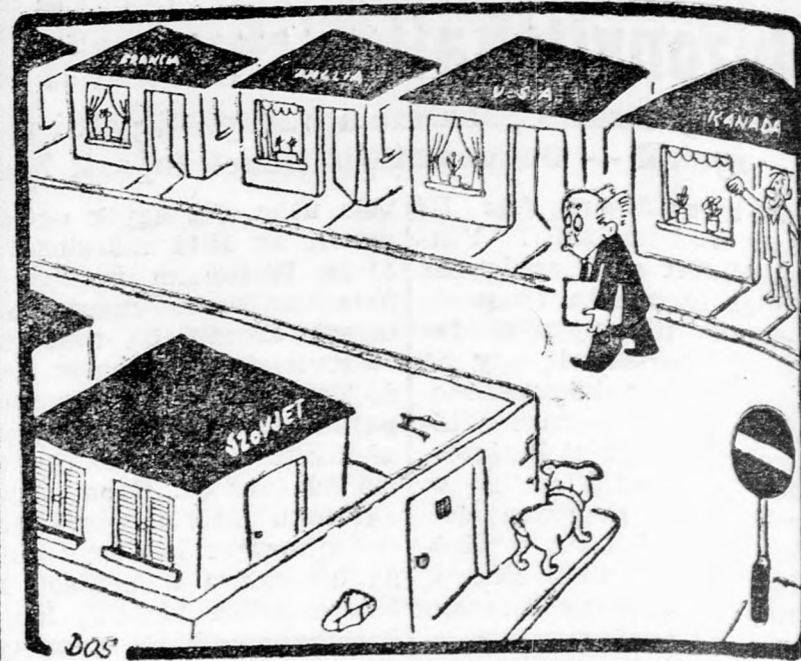
זל-אביב-ים

147

P. P. TEL-AVIV

JAFFO 147

A NEPSZAMLALO

(„COPYRIGHT BY MAARIV”)

Országszerte folyik a kutatás Ráfáel Blitz után

Sok téves feljelentés érkezik a rendőrségre

A rendőrség lankadatlan lendülettel folytatja a kedden este a rámei börtönből megszökött Ráfáel Blitz felkutatását. A körözött gyilkos több ezer példányban kibocsátott fényképei után az ország különböző részeiből érkeztek jelentések, hogy felbukkanni látták a szökevényit. Csütörtök este Tel-Aviv északi és déli részén válték felismerni, majd a Bné-bráki Dubek gyár éjjelőre jelentette, hogy gyanus személyt látott az egyik raktár körül ögyeigni. Néhárian egy polgár jelentése alapján egy békés cipőtisz-

titót állítottak elő, akit a szökött feyengcel tévesztett össze.

A szokásos rendőr őrzőrat tegnap hajnali három órákor két gyanus alakra lett figyelmes Gadera környékén, akik közül az egyik Blitzre emlékeztetett. A rendőrség nagy készültséggel kezdte meg a terület átfésülését, eddig eredménytelenül. Ugyancsak megerősített alakulatok kutaják Áskelon környékét, mert felmerült a gyanu, hogy Blitz ezen a környéken rejtőzködik.

Csütörtökön kezdődik dr. Jiszráel Beer kémkedési perének tárgyalása

A tel-avivi törvényszék csütörtökön, június 1-én kezdi meg, a súlyos kémkedéssel vádolt dr. Jiszráel Beer perének tárgyalását. A harmastanács elnöke Mose Kenet lesz, tagjai pedig dr. Sondelevics és Mani bírák.

A vádiratot, amelyet előzőleg átadtak a vádlottnak, ma nyujtják be a törvény-

széknek. Hegler védő pénteken közölte Kennet elnökkel, hogy nem kéri előzetes vizsgálóbírói tárgyalás megtartását.

A bírák a per kezdetekor fognak határozni arról, hogy azt teljesen zárt ajtók mögött, vagy pedig részben nyilvánosan folytassák-e a tárgyalást.

Megérkezett a nemzetközi sajtóiroda elnöke

a szerkesztők világkonferenciájára

Donald Tireman, a nemzetközi sajtóintézet elnöke és az angol Economist c. hetilap főszerkesztője péntek este Izraelbe érkezett, hogy résztvegyen a főszerkesztők nemzetközi konferenciáján. „A nemzetközi sajtóintézet azért rendezi Izraelben kongresszusát, minthogy ebben az országban szabad sajtó létezik. Ugyanekkor meg kell jegeyoznünk, hogy ez az első alkalom, hogy olyan országban gyűllünk össze, amelyben biztonsági cenzúra van és arról a kérdésről is fog tárgyalni a konferencia, miután meghallgatta az országos főcenzor előadását” — mondotta érkezésekor a vendég.

Tireman hozzáfűzte, hogy a kongresszus nem fog határozatot hozni az izraeli cenzurával kapcsolatban,

legfeljebb abban az esetben, ha az izraeli sajtó javasolni fogja azt.

A vendéget Arje Diszen-csik, a Mááriv főszerkesztője fogadta a repülőtéren. D. Campbell, a Reuter nemzetközi hírszolgálati iroda főszerkesztője megérkezett, hogy résztvegyen a nemzetközi sajtóintézet konferenciáján. A vendég elmondotta, hogy a Reuter hírszolgálat a Eichmann-perrel sikerrel folyik és a világsajtóban jelentős helyet kapott. A Reuter eddig mintegy negyedmillió szót tartalmazó tudósításokat közölt az Eichmann-perrel.

●Az új koreai kormány megengedte, hogy öttágu küldöttség induljon a nemzetközi sajtóintézet tel-avivi kongresszusára.

בית הספר הטכני של חיל האוויר נחיתה

MEGKEZDŐDTEK AZ ÚJ BEIRATKOZÁSOK a Légihaderő haifai technikai iskolájának repülési szakmai kurzusaira

Szakmák:

- ★ REPULÓGÉPSZERELÉS (motor és test)
 - ★ REPULÓGÉP VILLANYSZERELÉS ÉS MŰSZERESZET
 - ★ REPULÓGÉP VILLANY- ÉS FEGYVERSZERELÉS
 - Ezen egyéves kurzusokra felvesznek 16 éven felüli fiúkat, 9-10 éves iskolai végzettséggel.
 - Tandij (internátussal és ruházattal) 350.— font
 - Különleges esetekben fizetési könnyítések.
 - A végzettség a munkaügyi minisztérium szakmai bizonyítványát kapják.
- Felvilágosítás és beiratkozás — a légihaderő képviselőjénél a sorozási irodákban.
Tarts lépést a 20-ik századdal — tanulj repüléstechnikai szakmát.

Chevrát „ITONG” Hájiszráelit B. M., keres

felelős laboránst

laboratóriumi kutatómunkára

Építési anyagokban gyakorlattal rendelkező laboráns technikus kívánatos.

Jó feltételek.

Kittinó előmeneteli lehetőség. Kiváló alkalom a megfelelő embernek.

Írásbeli ajánlkozás: Párdész Cháná, POB. 17.

בשמה הרבני
מחנכים: דוד טייב
דוד הנגב 11

KLIL SVFOLYA
Főszerkesztő: D
A szerkesztőség
SCHON DE
Chadás Ltd., T
(vett Schlesinger)

Ben érk

A miniszter Hammar

New York, STA). — Ben terelnék négy dai látogatás, este a kanadai tal rendelkezés Viscount repül érkezett a n world repülőte órával érkezés ték, hogy a csúcstalálkozó egy továbbiv hat végén

Londonban rold Macmillaniszterelnök lord Home terrel,

mielőtt folytá rísbá, ahol ke le elnök ven Elysee-palotában.

A newyorki az izraeli na UNO-küldötts 500 főnyi töm niszterelnököt hangulatban pilótekből. B lönös örömm den Reid volt vőzetést és r getett Reid r val. Michaelle

Ben Gurion repülőterre sonyilatkoz meiben kien rodatást, nában rész nnt érezen munden réteg gat Izrael nel

keandey el lalkozójáró kedre van Gurion hogy 1951- először Ke akkor Izrá

majd a miniszter felshingto kor felujított seget.

A miniszter dorf Astoria tott és tegna idő szerint Dag Hamna kárnál volt í rára a főtít mely a szálló szék.

Ben Gur adott nyilat tim barát Hammarst majd mosoly te, hogy má

Mély fájdalom testvérem

Özv. május 26-

Feljegyzett

Özv. M

HOLNAP lesz a Jeru

Külön autót